

BØRNETEATER

NR. 102 • SEPTEMBER 1997

avisen

Målgruppen har det fint

Trods skumlernes sortsyn må det frem: Børn har det bedre end nogensinde, siger kulturhistorikeren Ning de Coninck-Smith Side 3

Dans på skemaet

Dansen er på vej ind i skolen – eleverne får det godt og bliver bedre publikummer Side 10

Kampen om godkendelserne

Refusionsudvalget er i gang med arbejdet – til akkompagnement af bekymringen fra de ustøttede teatre Side 2

091

02294 KHC
BØRNETEATERSAMMENSLUTNINGEN
HVIDKILDEVEJ 64
2400 KØBENHAVN NV

Anmelderi

Der er dramatisk bibelhistorie i kirken, når Peter Holst, Dorte Højsted og musikeren Christian Glahn slår sig løs i »Nazaræeren«.

Forestillingen anmeldes på side 6, men ikke alle teaterfolk er glade for anmeldelser i Børneteateravisen.

Og Foreningen Af Små Teatre satte på en medlemskonference anmelderens rolle og ansvar for teatrets udvikling under debat.

Anmeldelser side 6-8, indlæg side 12 og FAST-konference side 13

FOTO: MIE BIDSTRUP

De fem medlemmer af refusionsudvalget. Fra venstre og uret rundt: Michael Ramløse, Hans-Henrik Clemensen, Kim Fupz, Lene Vestergård og Grete Tulinius. Collage: Jette Ejersbo

Øretævernes holdeplads

Mens de ustøttede teatre raser over betænkning og regler, maner det udøvende udvalg til besindighed, men slagsmålet om refusionsordningen lader sig ikke stoppe – og ofrene er i sigtekornet

BØRNETEATER.avisen

• UDGIVER: Teatercentrum i Danmark, Frederiksborggade 20,3 1360 København K. • Tlf. 33 15 69 00
• Fax 33 13 14 39 • e-post: tcentrum@inet.uni-c.dk
• REDAKTION: Carsten Jensen (ansvarshavende)
• LAYOUT: ph.grafik
• TRYK: Trykcentralen Fyn A/S
• DISTRIBUTION: Børneteateravisen (4 numre årligt) samt Den Røde Brochure (udkommer i april) sendes gratis til alle institutioner, skoler og andre potentielle aftagere af børneteater. Private abonnenter betaler 98 kroner årligt. Bestilling og afbestilling foretages skriftligt til Teatercentrum. Meddelelse om adresseændring og udeblevne numre rettes i første omgang til det lokale postkontor.
• DEADLINE: Næste nummer udkommer i ultimo november – med deadline **10. november**. ANNONCER aftales **senest en uge** før deadline.
Redaktionen af dette nummer er afsluttet **3. september**.

Af Carsten Jensen

Det har taget sin tid at få den nye ordning for refusionsgodkendelse af børneteater og opsøgende teater på skinner (se BTA 100), og selv om betænkningen er trådt i kraft, får den først virkning fra sæson 1998-99. Men nu er udvalget til fremme af god dansk refusionsstøttet børneteater da endelig i gang med arbejdet på øretævernes holdeplads. De første møder er afholdt, formanden valgt og konturerne af en praksis ved at tegne sig.

Refusionsudvalget, der er nedsat af Kulturministeriet, består af: *Michael Ramløse* (formand), *Grete Tulinius*, *Lene Vestergård*,

Hans Henrik Clemensen og *Kim Fupz Aakeson*. Alle fem med et solidt førstehåndskendskab til børneteaterområdet – og alle fem givet klar over, at det ikke bliver jordens mest populære job at skulle nægte og endog fratage udøvende teatre den livsvigtige refusionsgodkendelse, der jo betyder, at staten refunderer halvdelen af kommunernes og amternes udgift ved køb af forestillinger (teaterlovens paragraf 25).

Ingen slagtekniv

Men selv om fem medlemmer er »uhyggeagtigt« tætt på deres mulige ofre, mener Michael Ramløse, at det er helt nødvendigt at være så tæt på området – og at ikke engang Teaterrådet kan leve op til det krav. Samtidig sikrer habilitetsreglerne, at ingen af medlemmerne har forbindelse

med nogle af de forestillinger, der skal vurderes.

»Det er synd for de små teatre, men hvad med de stakkels købere, der helst skulle undgå dårligt teater«, som han udtrykker det. Helt på linje med Hans Henrik Clemensen, næstformand i Dansk Skuespillerforbund, der – direkte adspurgt om, hvordan han har det med eventuelt at medvirke til at gøre sine medlemmer arbejdsløse – siger, at det kan han godt leve med, fordi en kvalitetsbedømmelse er tiltrængt, så teaterkronerne kan blive brugt til slagkraftigt teater.

Mange inden for børneteaterområdet erkender nemlig, at de hidtidige regler for refusionsgodkendelse – der er gået på uddannelse og indtjening – ikke har været i stand til at hindre udbredelsen af for dårligt børneteater med

denne statsstøtte som indirekte kvalitetsstempel.

Men fremover kan alle teatre, der ikke producerer med støtte i henhold til teaterloven, altså i princippet blive kaldt til kvalitetskontrol hos refusionsudvalget. Også selv om der er milevid forskel mellem de bedste, kontinuerligt producerende teatre og de små døgnfluer.

Formand Ramløse søger dog at berolige teatrene: Man er ikke ude med den store slagtekniv, men vil tage det stille og roligt og forsøge at afbøde de værste virkninger af en noget hovedkulds igangsættelse af ordningen.

Således vil ingen forestillinger, der allerede nu er refusionsgodkendte, blive frataget godkendelsen alene på papiret, men i det højeste efter at udvalget har set dem.

Men at det er svært for

Køreplan

Refusionsudvalget skal beskæftige sig med følgende kategorier:

- 1) Refusionsgodkendelse for sæson 98/99 af allerede producerede forestillinger, der er refusionsgodkendte for sæson 97/98
- 2) Allerede producerede forestillinger, der HAR fået afslag på refusionsgodkendelse i sæson 97/98
- 3) Nyproducerede forestillinger, der skal refusionsgodkendes for sæson 98/99

Refusionsudvalgets bedømmelse sker på baggrund af ansøgning og en teaterfaglig vurdering (showcase) og kan ikke appelleres. Teatercentrum arrangerer disse showcases for udvalget. Den første finder sted i Århus 3.-5. oktober. Derudover er planlagt yderligere to i november/december og tre i foråret 98. Udvalget er beskikket for fire år.

de ustøttede teatre at producere under den nye virkelighed, er hævet over enhver tvivl. Mange teatre må nu producere – og sælge – forestillinger til en kommende sæson uden at vide eller kunne garantere kunderne, om de er refusionsgodkendte.

Fælles front

Refusionsudvalget og bekendtgørelsen optog naturligt nok sindene på Børneteatersammenslutningens (BTS) nylige generalforsamling, hvor de ustøttede medlems-teatre rasede over de umulige produktionsforhold – og ordningen i det hele taget. Man mener, at ordningen i værste fald kan få en negativ indflydelse på udviklingen på børneteaterområdet ved »uforvarende at komme til at anvende lugejernet på de forkerte spirer«.

De støttede teatre udtrykte såvel sympati som solidaritet, og derfor står der nu i BTS' nye arbejdsprogram, at organisationen skal arbejde for, at de aktive professionelle børneteatre får deres forestillinger refusionsgodkendt allerede inden de er producerede, således at de er berettiget til at deltage i forårets store festival. Hvis refusionsudvalget herefter vil fratage forestillingen refusion, skal den indkal-des til showcase.

Endvidere skal BTS stille krav om, at bekendtgørelsen ændres, så alle teatre får ret til at præsentere deres forestillinger, før et afslag kan gives. Som det er nu er det muligt for refusionsudvalget at give en vurdering alene på grundlag af teatrets ansøgning.

Og endelig vil BTS nedsætte et udvalg med både støttede og ustøttede teatre, der skal følge refusionsudvalgets arbejde nøje.

Derimod faldt et forslag om, at BTS aktivt skal arbejde på at få ændret teaterloven, så en forestilling kan opnå refusion, hvis den kan karakteriseres som professionelt teater i teknisk forstand.

Mere besindige folk i organisationen påpegede, at man fortsat ikke bør blande sig i, hvordan staten fordeles penge og godkendelser blandt medlemmerne.

Livet efter Horsens

Men nu er de nye tider igang. Refusionsudvalget tager til Horsens-festivalen for at se forestillinger finde frem til fælles tekniske funktionsmåder for den nye ordning.

Og selvom refusionsudvalget næppe selv forventer at arrangere de helt store blodbade, MÅ nogle af de nuværende refusionsgodkendte, ikke-støttede teatre påregne at miste den økonomiske livsnerve til køberne. Fordi de producerer dårlige forestillinger, som området og aftagerne er bedst tjent med at undvære.

Refusionsudvalget

Michael Ramløse

Dramatiker og adm. leder i teatret Fair Play. Fhv. sekretariatsleder på Teatercentrum og fhv. generalsekretær i International ASSITEJ. Bl.a. medlem af Teaterrådets Kontaktudvalg.

Hans Henrik Clemensen

Skuespiller og instruktør (tidl. Fiolteatret og Banden). Nu freelance. Næstformand i Dansk Skuespillerforbund (DSF).

Lene Vestergård

Skuespiller (uddannet fra Statens Teaterskole, mangeårigt medlem af Banden) Freelance hos bl.a. Baggårdteatret, Fair Play m.fl. Fhv. bestyrelsesmedlem i DSF.

Grete Tulinius

Skuespiller (uddannet fra Statens Teaterskole). Freelance hos Jomfru Ane, Gruppe 38, Svalegangen, m.fl. Meget brugt som oplæser.

Kim Fupz Aakeson

Tegner, forfatter og dramatiker. Har bl.a. leveret dramatik til Co-medievognen og Artibus.

Under Langsted's Lup

Af Jørn Langsted

Som et svar på totalitære regimers politiske styring af kunst og kultur blev *armslængdeprincippet* i kulturpolitikken opfundet i demokratiske stater efter 2. Verdenskrig. Ideen var, at den politiske magt kun skulle træffe overordnede beslutninger om kunststøtte og afsætte penge til formålet. Folk, der var uafhængige af den politiske magt, derunder kunstnere selv, skulle træffe beslutninger om den konkrete støttetildeling til kunstneriske formål. Disse beslutninger skulle være på arms længdes afstand af den politiske magt. Kun herved regnede man med at kunne styre fri af en politisk inficering af kunsten. Bag dette ligger der selvfølgelig en opfattelse af, at kunstens rolle ikke er glorificering af de siddende magthavere, men tværtimod distance og undertiden kritik.

I ndbygget i princippet om armslængdeafstand ligger, at det er fagfolk, der har bedst forstand på kunstnerisk kvalitet, men risikoen i princippet er da, at kunstpolitikken går hen og bliver alt for elitær. Selvom man ikke vidste, at det hed sådan dengang, så blev armslængdeprincippet institueret i dansk med Statens Kunstfond i 1964. Den danske udgave af dette princip går ud på, at politikerne bestemmer de overordnede retningslinjer og vedtager love vedr. kunststøtten. Beslutningen om støtte træffes af små sagkyndige råd, hvortil flertallet af medlemmer udpeges efter indstilling fra forsamlinger, hvor alle væsentlige interessegrupper er repræsenteret. I de sagkyndige råd sidder ofte kunstnere. Væsentligt er, at de sagkyndige råd sidder for en tidsbegrænset periode, hvorefter hele rådet skiftes ud. Hermed undgår man skævvridning af kunststøtten og indavl. Rundt om de små sagkyndige råd er der ofte udpeget et repræsentantskab.

Dette princip er senere blevet anvendt med mindre variationer på anden statslig kunststøtte, på musikken, filmen, teatret, litteraturen, på Kulturfonden etc. Det er karakteristisk i den danske statslige kulturpolitik, at det kun er mindre dele, der er omfattet af armslængdeprincippet. Langt hovedparten af kulturpolitikken omfatter institutioner og formål, der styres direkte af det politisk-administrative bureaukrati, på teaterområdet f.eks. landsdelsscener, Det Kgl. Teater, Det Danske Teater, Den Jyske Opera, Den storkøbenhavnske Teaterfællesskab. Der er altså to forskellige principper på spil i den statslige kulturpolitik: Den faste støtte, institutionerne, traditionen, der styres af det politisk-administrative apparat. Og de frie midler, dynamikken, der styres af armslængde-organer efter kvalitetskriterier. Pengemæssigt er de frie midler kun et lille hjørne af den samlede statslige kulturstøtte.

Men nu er der ved at komme grus i maskineriet. Armslængden er under fuld gradbøjning. Tilsyneladende kan alle mulige kommunale påfund nu betegnes som armslængde. Det er i forbindelse med de regionale kulturforsøg, at kommunerne nu forsøger at kalde alle deres ideer til administration af de udlagte midler for armslængde. Og det er i den første evalueringsrapport om forsøgene, at kommunernes fortolkningsiver legitimeres. I Odense kommune lader man embedsmændene om at tage sig af støtten. Det kalder man armslængdeprincip. Det har det jo ikke en disse med at gøre. I Århus bruger man nogle ad hoc-konsulenter, som kan give råd og skrive udtalelser. Det har heller ikke noget som helst med armslængde at gøre. Hos de deltagende amter støtter man sig til de rådgivende amtslige udvalg. De har heller ikke meget med armslængde at gøre, de er repræsentative, og de er rådgivende. Og i Salling-

Fjends regionen benytter man sig af noget, man kalder fagråd, hvor interessegrupperepræsentanter – hvem som helst, der har interesse på et kunstområde – har kunnet melde sig for at deltage i at give råd og lave indstillinger.

Det kan være udmærket, at forskellige deltagere i regionale kulturforsøg indretter sig forskelligt, men det er en grov begrebsforvirring, at de og evaluatorene forsøger at give det udseende af, at de anvender armslængdeprincippet. Det gør de ikke, det vil de ikke. Og så ville det måske være mere rimeligt at sige tingene lige ud: I den kommunale kulturpolitik handler det om, at det politisk-administrative system træffer de kunstpolitiske beslutninger, altså om politisk styring af kunsten. I denne politiske styring indretter man sig så på forskellig vis med diverse typer af rådgivere.

Problemet for kommunerne er tosidigt: For det første er der gået retorisk prestige i armslængdeprincippet, mens det ikke lyder kønt, at man i realiteten foretager politisk styring, når man tildeler kunststøtte. For det andet er det selvfølgelig et spørgsmål, om det overhovedet er muligt

at finde frem til armslængderåd i kommunerne, om der overhovedet findes personer med en tilstrækkelig interesse og uafhængighed til at bemande armslængderåd. Særlig i mindre kommuner vil det naturligvis være illusorisk at tro, at det kan lade sig gøre.

Sådan som de regionale kulturforsøg tegner sig, så undersøger de ikke noget som helst om armslængdeprincippet på amtsligt og kommunalt niveau. Derimod udfolder de diverse mere eller mindre opfindsomme variationer af den centralistiske politisk-administrative beslutningssang. Armslængdeprincippet som et væsentligt, omend lille, element i et demokratisk samfunds kulturpolitik er for vigtigt til, at det skal sjakres væk i disse års snigen sig udenom, gradbøjning og omfortolkning. Det er muligt, at dette princip står for fald. Det er muligt, at man tror, at denne den bedste af alle verdener ikke længere har brugt for en afstand, en kløft mellem politikken og kunsten. Det er muligt, at kunsten er på vej til at slå sig til tåls med rollen som den politiske magts lobhudler og rygklapper. Det er muligt, at det er lettere for kulturpolitiske aktører at sikre deres projekters og institutioners overlevelse ved manøvrer i det politisk-administrative farvand end i forhold til sagkyndige råd og nævn. Alt dette er muligt. Men man skal ikke bilde os ind, at det har noget med kunstens principielle frihed at gøre.

Forholdet mellem parlamentarisk politik og kunst er ikke noget let forhold i det demokratiske samfund. Det er forskellige drivkræfter og forskellige logikker, der er på spil de to steder. Jeg tror, at det bedste, man kan gøre, er at holde skellene klare, at holde forskellene ved lige. Armslængdeprincippet i kulturpolitikken er et smukt princip, fordi det fastholder kunstens frihed inden for de begrænsede økonomiske rammer, der altid vil være til rådighed. Det er endvidere et flot og usædvanligt princip, fordi de demokratiske magthavere her frivilligt giver beslutningskompetencen fra sig i en tro på, at der kommer bedre beslutninger – for demokratiet og for kunstens videreudvikling – ud af det, hvis man overlader kompetencen til nogle andre. Det drejer sig om noget så usædvanligt som frivilligt magtafkald.

Det kan godt være, at en kommunal kulturpolitik skal opfinde nogle helt andre principper for støtte til kunst og kultur end de to, vi kender fra statsligt niveau: den politisk-administrativt styrede institutionsstøtte og armslængdestøtten, men man forvirrer kun alting ved at kalde variationer af politisk-administrativ styring for armslængde.

Formand på halv tid

Den konstituerede formand for Teaterteknikerforbundet, Kenneth Kreutzfeldt, blev som ventet »rigtig« formand ved TEF's generalforsamling. Han vil dog kun være halvtidsformand og tage sig af de politiske spørgsmål, mens »sagsbehandler«-delen overgår til forbundskontoret.

Formand Petersen

For første gang i 20 år var der i år kampvalg til posten som formand for Dansk Skuespillerforbund ved generalforsamlingen.

Hele 300 medlemmer deltog i valgslaget, der var henlagt til Rialto-teatret, mens endnu flere stemte pr. fuldmagt. Og med 431 stemmer til Henrik Petersen og 223 stemmer til Lars Sidenius blev bestyrelsens kandidat valgt, mens Sidenius fik plads i den nye bestyrelse.

Henrik Petersen – ny formand for DSF

En nicheproduktion

Dacapo Teatret, der er kendt for sine arbejdspladsforestillinger og senest har solgt »Forandring fryder« et stykke om nye lederroller til over hundrede opførelser, har modtaget halvanden million kroner fra Arbejdsministeriets DUA-pulje.

DUA står for »Det Udviklende Arbejde«, og de rare penge skal Dacapo bruge til at udvikle deres teatermetode og lave længere forløb på mindre virksomheder.

Bag Dacapo Teatret gemmer sig bl.a. skuespillerne Lena Bjørn og Preben Friis.

Feigenberg som redaktør

Dansk Skuespillerforbund har ansat skuespiller og dramatiker Gerz Feigenberg som redaktør af det nye medlemsblad, der udkommer første gang til oktober og afløser det nuværende »Teaterbladet«, som TEF og DSF har udgivet i fællesskab.

Der var omkring 80 ansøgninger til posten som redaktør for det nye bladprojekt, der efter planen skal være både et medlemsblad og et seriøst tidsskrift for andre teaterinteresserede.

Også Teaterteknikerne er i fuld gang med deres nye medlemsblad. En redaktionsgruppe arbejder energisk med ideer og forslag og forventer at udsende første nummer af det nye TEF-blad i denne måned.

Initiativpris til Odsherred

Ved en varm og velbesøgt reception på Cafeteatret

25. juni uddelte Foreningen Danske Teaterjournalister sine årlige priser.

Den fornemste, Teaterpokalen, gik til skuespilleren Birthe Neumann, mens Teaterkatten gik til instruktøren Kim Bjarke.

Den særlige pris, Initiativprisen, gik i år til Odsherred Teatercenter, der har haft et travlt år med kurser og teatervirksomhed. Prisen var dog i høj grad også ment som et skulderklap for den udholdenhed og energi, der i årenes løb er brugt på at få realiseret projektet.

Det var teaterjournalist og anmelder i Børneteateravisen, Randi K. Pedersen, der på foreningens vegne forestod motivations- og hyldesttalen, mens de to ledere på Teatercenteret, Jonna Oulund og Simon Vagn Jensen, pænt tog imod pris og check. (Læs også side 9).

Ny klummeskriver

Fra og med dette nummer afløses Lenses Lommeuld af »Under Langsteds Lup«.

Bag forstørrelsesglasset gemmer sig den nye klummeskriver, Jørn Langsted, der er professor i dramaturgi ved Aarhus Universitet siden 1988. Langsted, der blandt meget andet har været medlem af Teaterrådet (92-95) og formand for Kulturministeriets Egnsteaterudvalg (91-93), har også udgivet et hav af bøger, pamfletter og artikler om teaterlovgivning og kulturpolitik.

Jørn Langsted, der også har en fjern fortid som dramaturgi i den heden-gangne teatergruppe Banden (69-71) og den meget nulevende Møllen (75-75), er p.t. formand for bestyrelsen for Egnsteatret Gruppe 38 i Århus. Og så skal det da lige med, at han faktisk var redaktør af Børneteateravisen fra 1973-76.

Nu vender Langsted altså tilbage til et af sine tidligere gerningssteder, hvor han har frie hænder til at hufle nationen.

Han er givet stolt af, at nu forhenværende kulturminister Jytte Hilden for mindre end to år siden udtalte, at »der er ingen som helst grund til at citere professor Langsted, der i sit elfenbenstårn på Aarhus Universitet ikke har formået at få noget som helst til at hænge sammen« – og dette synspunkt dementeres da også i stort set alle hans ramsaltede udfald mod kulturpolitikens slingrekurs.

Anemonerne stadig i blomst

Anemoneteatret går ind i sin første sæson efter at Københavns kommune fratog dem støtten (omtalt i BTA 99 og 100). Egenindtægten skal i overlevelsens navn nu forøges væsentligt, og Anemonerne

kan glæde sig over, at der allerede er bestilt 220 turneopførelser, mens man regner med knapt 300 opførelser i den stationære scene, Bageriet, hvor teatret holder til på 10 år.

Ejeren KUC har som en hjælp nedsat lejen fra 400.000 til den stadigt betragtelige sum af 240.000, og i det hele taget kan teatret mærke en vis positiv stemning fra kommunens side. Ansøgningen til Den Storkøbenhavnske Landsdelsscene førte dog som ventet intet med sig.

Morsom Ellegaard

Den århusianske skuespiller Niels Ellegaard er blevet kåret som »Årets Revykunstner 1997« for sin indsats i Århus Revyen. Han startede sin karriere som 15-årig i filmen »Vil du se min smukke navle«, og har bl.a. huseret i børneteatrene Filuren og Gruppe 38 samt været »Vagn og Villy« i tv-udsendelsen »Mosquito«.

Niels Ellegaard som sagtmodig fyrpaser i Gruppe 38's morsomme og poetiske forestilling, »Fyr-tårnet«

Hurtig exit

Bådteatrets nye leder, Erling Weise (BTA 101) fik ikke lang tid på posten. Weise blev uden varsel fyret af bestyrelsen pga. »samarbejdsvanskeligheder« blot to dage før den planlagte velkomstreception. Den tilsyneladende ikke alt for kompetente bestyrelse havde både glemt at orientere Erling Weise om beslutningen og standse receptionsindbydelserne.

Erling Weise, der er medlem af UBOT for Foreningen Af Små Teatre, kom til Bådteatret fra Cantabile 2 i maj, hvor han skulle afløse Hanne Nielsen, der har været leder af Bådteatret i næsten 20 år.

Pris til blæksprutten

Det skorter ikke på engagement og initiativ og praktisk håndlag, og nu har han også fået en pris for sine blæksprutte-talenter. I maj fik Dieter Steffen nemlig årets kulturpris fra de fem kommuner på Kalundborg-egnen for sit store arbejde omkring Kulturhuset Gimle i Følenslev, hvor Børneteatret holder til.

Dieter Steffen, der er fra Schweiz og i øvrigt taler et hav af sprog med stor energi og ditto held, kom til Danmark for 18 år siden. Han har været lastbilchauffør, frugtavl og

oversætter, men skattes især for sin indsats som bogholder, forretningsfører og altnulighed for Børneteatret og Kulturhuset Gimle – som dog ikke har haft råd til at beholde ham på lønnings-

listen. Han dog stadig et stort aktiv for dansk børneteater, bl.a. i Dansk ASSITEJ og som medhjælper ved årets store børneteaterfestival.

Med kulturprisen til Dieter Steffen fulgte i øvrigt 10.000 kroner og en originalgrafik af Jeppe Juul Jensen.

30 år i Kongens Have

Birthe Norst har været leder af Marionetteatret i Kongens Have og i er igang med sin 30. sæson som dukketeaterspiller i det lille teater, der byder på børneteater helt gratis i juni, juli og august.

Det var kunstmaleren Helgo Jørgensen – som selv spillede dukketeater for børn til han var over 80 – der allerede i 1948-49 kappede Birthe Norst efter at have set hende i en skolekomedie. Han spillede bl.a. Mester Jakel-teater i Tivoli i mange år, men havde også sit eget lille teater i Kongens Have.

Marionetteatret har holdt til i en lille pavillon fra 1800-tallet i udkanten af haven siden 1970, hvor åbningsforestillingen var Halfdan Rasmussens »de fem små troldre«. Og siden har generation efter generation af børn set dukketeater fra barnevogne eller træbænkene ved Marionetteatret, der principielt har plads til 400 publikummer, men altså også fri adgang.

Birthe Norst er nu 62 og er begyndt at trappe ned for også at få tid til andre aktiviteter ned Marionetteatret, der i øvrigt modtager 700.000 i årlig støtte fra Københavns Kommune og Kulturministeriet.

Birthe Norst foran den lille friluftsscene i Kongens Have. Foto: Per Daugaard

Signalement af en målgruppe:

Barnet lever og har det godt

Samfundet er i opbrud, og i sådanne situationer er det oftest børnene og de (andre) svage, der kommer i klemme. Men i larmen fra klagerne over institutionalisering og omsorgssvigt kan en børnekulturforsker berolige os: Børn har det bedre end nogen sinde

Af Carsten Jensen
Foto: Kurt Johansen

»Børnekulturelt set står vi – som forældre, som pædagoger, som lærere, som kunstnere og som forskere – midt i et paradigmeskift. En tid, hvor grundlæggende livssyn er under ændring. Vi står samtidig i en overgangssituation mellem det samfund, vi kaldte velfærdssamfundet og det samfund, nogle – med et let problematisk begreb – begynder at kalde informationssamfundet (...). I en børnekulturel sammenhæng er det synet på børn og barndom, der udfordres: Det klassiske lærers- og vidensstyrede forhold mellem børn og voksne står for fald!«

Sådan skriver kulturforskeren Beth Juncker – der også er kendt fra sit virke i Børneteateravisen m.m. – i artiklen »Mod et nyt børnekulturelt paradigme«.

Det skitserede forfald og opbrud synes at ligge i naturlig forlængelse af mediernes rædselsreportager om stigning i antallet tvangsfjernede børn, forældrenes manglende tid til deres afkom, tidernes forråelse og sædernes forfald, men kulturhistorikeren Ning de Coninck-Smith kan berolige os:

»Børn har aldrig på noget tidspunkt i historien haft det bedre end i dag!«

Det siger hun ganske uden vaklen i stemmen og med solid baggrund i sit erhverv som historiker og forsker – hun er lektor i barndommens sociale og kulturelle historie på Odense Universitets Center for Kulturstudier.

»Grundlæggende mener jeg, at børn aldrig materielt set har haft det så godt. Men i stedet for at glædes over det, præges debatten af noget, der ligner en hi-

storisk fortrængning: Vi glemmer, hvad det egentlig er vi har bag os, til fordel for en nostalgisk dyrkelse af 1950'erne som et årti, hvor altid var eventyrligt dejligt; mødrene gik hjemme og børnene klatrede i træerne osv., siger hun og afmonterer samtidig forestillingen om den glade barndom, der ingen sinde kan overgås.

Børn nedprioriteres ikke

Forvrængningen er til dels hendes egne fagfællers skyld, for det er akademikerne – primært undrøret af det bedre borgerskab – der konstant og ubesværet og trods en relativ begrænsning set viden udtaler sig om, hvordan folk er flest.

»Man er tilbøjelig til at se karrierefamilien som den eneste familieform i Danmark, men glemmer bl.a. de mange orlovsordninger, den generelle opkvalificering af folks boligstandard og øvrige materielle liv. Aldrig har så mange fx boet i eget parcelhus, arbejdsugen er blevet kortere, vi har fået lovpligtig fem ugers ferie osv., siger Ning de Coninck-Smith og fortsætter:

»Så folk har faktisk aldrig tidligere haft muligheden for så meget tid sammen med deres børn som nu, og vi har en forældre-generation, der går meget op i deres børn. Så kan man diskutere, om ambitionsniveauet er for højt, men det der med nedprioritering af børnene i samfundet, den køber jeg ikke.«

»Kritikken går bl.a. på den megen tid, børn tilbringer i institutionerne, hvor man i stedet burde se barndommen som en historisk foranderlig størrelse: For 100 år siden gik børn på arbejde, i dag går de i skoler og institutioner – deres tidsforbrug dengang var et andet end i dag, men det er jo ikke i sig selv udtryk for

Kulturforskeren Ning de Coninck-Smith – synes at man bør glæde sig over forholdene for 90'ernes børn i stedet for at hengive sig til nostalgi over 50'erne

noget negativt, blot at samfundet forandrer sig.«

Valg af et godt liv

Hun mener, at vi og dermed børnene har den barndom, vi fortjener – i og med det er os voksne, der indretter samfundet.

»Det er svært at finde ud af, hvis interesser der varetages af den fremherskende anti-institutionalisering. Ungerne er jo generelt tilfredse med at gå i deres børnehaver, fritidsklub osv. og andre undersøgelser viser, at danske børn er glade for deres mor og far, skole, kammerater osv.«

BTA: *Mens andre opførelser viser, at et stigende antal børn ryger til skolepsykolog eller anden kriseterapeutisk behandling og at hvert tredje barn på et eller andet tidspunkt oplever en skilsmisse?!*

Ning: »Men set i et historisk perspektiv var det mere reglen end undtagelsen, at forældrene døde fra børnene! I dag er det også mit indtryk, at mange forældre gør meget for at afbøde virkningen af eventuelle skilsmisser. Som i nogle tilfælde måske også er bedre end et fortsat samliv – osse for børnene – for vi skal vælge et samfund, hvor de voksne får mulighed for at vælge et godt liv både for sig selv og deres børn.«

»Og hvad angår psykologi-behandlingen, ligger der ikke nødvendigvis noget dårligt i det. Vi har fået flere professionelle hjælpere og er måske i stand til at sætte ind tidligere i et ellers skævt forløb.«

Tidens kortåndethed

Barndomsforskeren er dog helt på det rene med, at

børn kan synes vanskelige og mere uregerlige i dagens Danmark, men det har hun også et svar på:

»Børnene har ændret sig, ligesom voksengenerationen har det. Vi er voksne på en anden måde end generationerne før os.

Og den megen kritik af, at børnene larmer, er urolige osv. viser – når man koger det helt ned til essensen – at børnene i virkeligheden handler fuldstændig hensigtsmæssigt i forhold til, hvad den moderne kultur kræver af dem. Nemlig en pejlen sig ind på alt muligt; at man først får sammenhæng i tingene, hvis man spørger; at intet er givet i vores samfund.«

»I gamle dage sendte man dem på opdragelsesanstalt eller ned på bageste række i klassen, men i det hellige demokratis og den moderne pædagogiks navn for-

søger man heldigvis i dag at gøre op med den gamle autoritetsstyring og de rigtige magtforhold.«

»Og set i historisk lys tror jeg ikke en pind på, at børn er blevet mere urolige. Moderne børn har en masse kompetence og er bl.a. rigtigt gode til at tage vare på sig selv og hinanden.«

Børneteateret har lukket i weekenden

De fleste vil vist skrive under på, at børn generelt er meget aktive, også som kulturforbrugere, men samtidig er de passive konsument af mange ting, herunder det professionelle børneteater, der op søger dem i deres institutionelle hverdag og så at sige påtvinger dem kunsten.

Her ser Ning de Coninck-Smith som forælder og forbruger af kultur en fare for

børneteateret:

»Problemet er, at børneteateret har forlovet sig med skoler og institutioner. For at overleve rent økonomisk har det selvfølgelig været hensigtsmæssigt, at man har spillet i skoletiden og på børnebibliotekerne, men det gør jo, at når man når til weekenden, så er udbuddet af børneteater forholdsvis begrænset, og ungerne HAR jo i øvrigt set teater i et andet regi, så som forældre er man til dels koblet af. Også selvom det er vigtigt, at man går i teatret med sit barn – ligeså med udstillinger, biografer, i skolen osv.«

»Rent organisatorisk er det danske børneteater måske blevet en for eksklusiv, pædagogisk ordning på linje med de øvrige pasningstilbud. Det kører i et lukket regi med pædagogisk overvågning, og så er vi andre overladt til »Nøddebo Præstegård« og »Dyrene i Hakkebakkenskov« på de store teatre.«

Respekt for børnenes valg

Spørgsmålet er så, om børnene overhovedet har tid til at tage med deres forældre i teatret, al den stund sport og kammerater og computere og fjernsyn og biografer lokker med anderledes lettilgængelige former for underholdning.

Men også her tager historikeren os i skole:

»Vi voksne har det svært med populærkultur, og er der noget børnene er på, så er det netop populærkultur: Lykkehjulet, Jeopardy, MTV og Beverly Hills – mens de fleste voksne, der blander sig i debatten, repræsenterer dannelseskulturen«, siger Ning.

»Problemet er at skabe en respekt omkring det, som børnene faktisk hiver ud af populærkulturen. Hvis man hele tiden søger at bibringe dem noget andet og »bedre« og ikke har respekt for deres eget valg, så kan man risikere, at de kommer til at gumle så længe, at de spytter tyggegummiet ud, inden de får smagt på det...man skal passe på at tro, at det kultursyn, man selv repræsenterer, er det eneste rigtige.«

BTA: *Nu er børneteateret karakteriseret ved, at det er voksne der spiller, voksne der vælger ud, køber og arrangerer – kan man i virkeligheden ikke sige, at børnene er gidsler for de voksens kulturbehov?*

Ning: »Spørgsmålet er,

om det er så dårligt, hvis man er bevidst om, hvad man gør. Fordi børnene er jo et andet sted end vi er, og det må jo være de voksnes privilegium og ret, at vi påtager os at vælge for dem i nogle situationer. Det afgørende er, at man brænder for det selv.«

BTA: *Der er også historisk set sket en ændring i kulturtilbuddene, der er blevet mere »tilpasset« børnene, hvor det jo i »gamle dage« primært var historiefortælling og sanglege; børnene blev hevet med i Det Kgl. Teater og på varieteerne uden smålig skelen til aldersgrænser og perceptionsevner...*

Ning: »Der er sket det, at barndommen er blevet infantiliseret – børn er blevet gjort barnlige. Efter en epoke, hvor børn arbejdede fra de var helt små, blev der skabt en egentlig børneverden. Men det ser nu som om denne infantilisering brydes: Børn bliver voksne tidligere, ungdomskulturen kommer tidligere og tidligere, fordi der er mange penge i det og fordi børnene selv vil det. Samtidig er ungernes kulturelle verdensbillede i kraft af populærkulturen blevet voksengjort – der er sket en tilnærmelse mellem barn-og voksendom.«

Ning de Coninck-Smith ser en fare i, at vi i forlængelse af denne tilnærmelse forsøger at tage deres specifikke kultur fra børn og unge – og så indpasse dem i vores eget kulturrum.

Og det mener kulturforsker-kollegaen Beth Juncker i øvrigt heller ikke, at vi altid er lige heldige med:

»De er ligeglade med dramatisk at fange og billedliggøre en eksistentiel situation, der tegnes i forholdet mellem scenografi og skikkelser. De er ligeglade med, om spillet og modsætningerne mellem de tre figurer åbner et facetteret oplevelsesunivers, de er ligeglade med balancen mellem absurditet og realitet, mellem et altid og et nutid osv. De er faktisk spontant skeptiske over for alt, hvad der har med forestillingens æstetiske kvaliteter at gøre, hvis de ikke umiddelbart kan se meningen eller morskaben,« som hun har udtrykt det.

Det kunne også være en husker til producenterne af det teater, som børnene faktisk gerne vil have. Og deres forældre ligeså. I en tid, hvor børnene aldrig har haft det bedre...

Nye disciple

Biblen er kommet på mode hos børne- og ungdomsteatret, der gør evangeliernes drabelige historier til aktuel nutidsdramatik

ANMELDELSE

Det lille Turnéteater: »Nazaræeren«. Manuskript og instruktion: Kim Nørrevig. Scenografi: Julie Forchhammer. Medvirkende: Peter Holst, Dorte Højsted og Christian Glahn. Aldersgruppe: Fra 13 år og op.

Tåstrup Teater: »Den vantrø Thomas«. Manuskript: Bent Nørgaard. Instruktion: Kirsten Jensen Holm. Scenografi: Karen Bro. Musik: Ole Bundgaard. Medvirkende: Tomas Stender, Diana Watson, Søren Christensen, Søren Gorm Hansen. Aldersgruppe: 13 år og op.

Hvem skulle have troet, at det evigtunge, anti-autoritære børne- og ungdomsteater kunne finde på at forgrube sig på biblen. Tilmed både Det Gamle og Det Nye Testamente. Men sådan er det. Det Lille Turnéteater og Tåstrup Teater har således begge ladet sig inspirere af romernes korsfæstelse af Jesus. En begivenhed, som var stærkt tilskyndet af jødernes egen, herskende klasse. Men især er det disciplenes rolle i det onde spil, deres kollektive og individuelle selvforståelse, der sættes på scenen.

»Nazaræeren« og »Den vantrø Thomas« er ganske vist meget forskellige i handlingsgang, stil og rum – »Nazaræeren« opføres kun i kirker! – men ingen af dem er missionerende eller religiøse i traditionel forstand, og målgruppen er den samme, store børn og unge.

Tematisk er der også berøringsflader. Med sit væld af gode historier har Biblen altid virket tiltrækkende på teaterfolk, men tidens optagethed af etik og eksistens skinner klart igennem i begge forestillinger. Hvorimod de samfundssociale vilkår, som engang var et must som en central del af enhver børneteater-

forestilling, kun berøres perifert.

I Kim Nørrevigs dramatiske og hamrende flotte version af Judas' forræderi mod Jesus, fyger beskyldningerne gennem kirkerummet mellem disciplenes kasemester, Judas, og deres luder, Maria Magdalena. Det er dem, som retrospektivt fortæller historien og skændes om, hvorfor det gik, som det gjorde.

For Jesus, som Judas overraskende tillægger forræder-rollen og udstyrer med et noget så provokerende som et kønsliv. For jøderne og for parrets eget – brudte – kærlighedsforhold.

Det er billedet af guerillakrigens og fundamentalismens normer og ubarmhjertige omkostninger – uanset bevægelsens navn og mål – der males op i stort teatralisk format. Et liv med voldelige metoder, der rammer i flæng, men alligevel bagatelliseres for sagens skyld. Med økonomisk griskhed, magtbegær, mord og drab på fjender, der ender med at blive brodermord, når selvretfærdighedens intolerance – undertiden som dække for fejhed – tager over.

Her levnes ikke plads til blødsødenhed i en iscenesættelse, hvor teksten ikke sparer på detaljer, der kan fremme stemningen af gru og rædsel. Yderligere farvet af en stærk og originalt tænkt lydkulisse med slagstøj og fløjter, der både klæder og nyder godt af kirkerummets akustiske volumen.

Det gør de medvirkendes stemmer derimod ikke. De bliver for høje og overgearede, så en del af replikkerne forsvinder i råberi. Til gengæld fylder Peter Holst og Dorte Højsted den store midtergang med energisk aktivitet og intens tilstedeværelse i et samspil med turbo og nerverne udenpå. På flugt fra romerne og fra sig selv, fordi de ikke i tide erkendte det, Maria Magdalena nu kræver, en modstandskamp uden terror.

Den ultimative tro

»Den vantrø Thomas« er en lige så voldsom historie som »Nazaræeren«, men den spiller på andre, mere dæmpede strenge. Forestillingen har en stærk billedside med en enkel, meget stemningsskabende scenografi af palisadehegn, jord og vand fremhævet af den nænsomme belysning. En stærk ramme om de forfulgte disciples angstfulde venten i skjul for romerne.

Opfyldt af rædsel ved udsigt til tortur og død gennemlever de i forestillingens mest overbevisende scener allerhelvedes kvaler ved budskabet om korsfæstelsen og Jesu død. Hvor hver reagerer på sin facon – alt afhængig af deres personlige forhold til Jesus og det famøse forræderi mod ham.

Et lille flok oprørere samlet om et fælles tab, men langt fra fælles i sorgen. Det viser Thomas, tvivleren, som uden at eje de øvrige disciples skråriskre tro måske alligevel er tættest på det, Jesus levede og døde for. Til gengæld er han ude af trit, når det drejer sig om den glædelige opstandelse, som han ikke selv overværer.

Om den virkelig har fundet sted eller ej, bliver derfor et eksistentielt dilemma for Thomas. Han nægter lige ud at acceptere det ultimative krav om betingelsesløst at tro på andres oplevelser for fællesskabets – sagens – skyld. Uanset at prisen for enegangen synes umenneskelig høj.

Tomas Stender har godt fat i Thomas' modsætningsfyldte person, der næsten går i spåner i erkendelsen af, at fremtiden er hans eget ansvar. Men både han og forestillingen som sådan begrænses af en tekst, hvor forfatterens dagligsprog og bibelteksterne aldrig rigtig går i hak og skaber dramatisk drive i konflikterne.

Randi K. Pedersen

Bo Larsen og Peter Michaelsen i deres absurde klovneunivers. Foto: Palle Berg

Klovnerier i selvspind

»Hallo« er så langt fra det belærende, socialrealistiske børneteater, som tænkes kan, men overbeviser ikke om, at den har noget nyt og bedre at byde på

ANMELDELSE

Baggårdsteatret: »Hallo« af Suzanne van Lohuizen. Instruktion: Cathrine Poher. Scenografi: Julie Forchhammer. Medvirkende: Bo Larsen og Peter Michaelsen. Aldersgruppe: 7-9 år.

Der er ingen ende på komikken. Sikkert balancerende på et par imponerende haler, der også tjener som sidderedskaber, er det særegne klovnepar, *Kamiel* og *Staab*, leveringsdygtige i det ene hårdtslående nummer efter det andet. Til gengæld er der ikke megen hoved eller hale på indholdet i »Hallo«.

Forestillingens tema er ellers ret enkelt. Det handler om overforbrugssamfundets kaotiske kernefamilieliv med de vanvittige omgangsformer, ansvarsforflygtigelse, omsorgssvigt osv., det afføder. Men af uranselige årsager fortaber opsætningen sig så fuldstændigt i det absurde teaters

(voksen)stil, at mål og mening går tabt.

Vel er det skægt, når en granvoksen, gråhåret mand drøner rundt med skæve rottehaler og taler til en omvendt lampeskærm, vel anbragt på makkerens hoved. Og vel er begge medvirkende suveræne på scenen og kan plante de småsjoftle dagligreplikker lige i mål. Men rollespillet mellem de to er tilsvarende så indviklet og indforstået, at det virker som rent postulat, at stykket skulle beskrive familiekonflikter, oplevet i børnehøjde.

Halli-hallo

Publikum kan næppe gennemskue, om det er forældre, mænd, kvinder eller børn, der er på, og så bliver punktnedslagene i vores umenneskelige hverdag også uvedkommende. De absurde klovnerier går i selvspind, og selvom latteren indfinder sig, er oplevelsen ret meget halli-hallo.

»Hallo« tilbyder på intet tidspunkt publikum en nøgle til de groteske optrin, som køres med turbo i en tilsvarende

absurd kulisser. Kun fantasien sætter grænser, siger man, men her er der ikke meget at komme efter for fantasien. Her er det mest evnen til at tolke en tung voksensymbolik, der appelleres til.

Der er ingen grund til automatik at begræde Baggårdsteatrets næsten demonstrative læggen afstand til fortidens belærende børneteater. Måske skal den desperate dyrkelse af formen også tages som udtryk for, at det er begrænset, hvor længe et alt for ressourceknapt system kan presse citronen.

Eftersom også andre erfarne børneteatre lader grotesk overgearede udtryksformer erstatte – eller i hvert fald overskygge – et indhold, der kan rykke.

Det triste er, at »Hallo« ikke overbeviser om, at der er sat noget nyt og bedre i gang. Tværtimod er det bekymrende, at et teater med et potentiale og nogle udviklingstraditioner som Baggårdsteatrets så helt kan tabe sit publikum af syne.

Randi K. Pedersen

Venskab i dukkeform

Når Henrik Steen Larsen spiller »Harry«, får små tilskuere en dukketeateroplevelse, der virkelig handler om noget

ANMELDELSE

Fair Play: »Harry«. Manuskript: Henrik Steen Larsen og Carl Press. Iscenesættelse: Carl Press. Medvirkende: Henrik Steen Larsen. Aldersgruppe 3-6 år.

Harry er navnet på manden, som rejser rundt med »Harry's dukketeater«, der spiller forestillingen »Verdens bedste venner«. Den handler om hans gode ven Frans og ham selv, og

derfor optræder Harry også som dukke på den nydelige scene. Indviklet? Ikke spor, for Henrik Steen Larsen er en skuespiller, som snildt holder de mange bolde i luften uden at slippe taget i publikum.

Det giver indimellem lidt rigeligt med sludren, men så kan publikum fornøje sig med at se på det kønne, lille teater, der troner på toppen af en flot rejsekuffert. Så stor i størrelsen, at den rummer hele Harrys værksted og mere til. For når man som Harry er rejssende i teater, kan man aldrig vide, hvad man får

brug for. Derimod ved Harry godt, hvad han vil med sit dukketeater, som udmærker sig ved at handle om noget og ved at fortælle det i en afvekslende form.

Hvor alene det, at der er flere dukker involveret, gør forestillingen livlig og troværdig – og noget af et særsyn. Selvom forløbet

består af tre »historier« i stedet for blot tre akter, som det i realiteten er.

Små individer

Det er også en forestilling, der giver publikum mulighed for at opleve – og identificere sig med – teaterdukker som andet og

mere end søde. De præsenteres og taler indbyrdes som små individer med hver deres modsætningsfyldte dukkeliv, hvor glæder og sorger, troskab og svig fylder lige så meget som i publikums egen tilværelse.

Hvilket er følsomme emner for så små børn og

Henrik Steen Larsen har gang i teaterdukkerne i Fair Plays indholdsrige småbørnsforestilling. Foto: Sv. Å. Lorenz Christensen

oven i købet med en slutning på historien om Harry og Frans, der ikke er lykkelig. I hvert fald ikke i første omgang, hvor venskabet sættes på prøve – og taber. Indtil Harrys dejligt emsige og evigt kommenterende dukke-vovse heldigvis griber ind og forlanger, at vennerne ikke skilles. Hvorefter vi får slutningen én gang til, så Harry og Frans igen kan følges ad. Tavse ganske vist, men dog sammen.

Nogle vil måske kalde det tendentiøst og trivielt, at Fair Play igen får roser for en forestilling for de små. Uden at forklejne »Harry's« kvaliteter, skyldes det blandt andet, at man præsenteres for så fortvivlende meget dukketeater-juks, at det gode markerer sig ekstra stærkt.

Randi K. Pedersen

Jysk måneskinsunderholdning

Revyagtig og letbenet kærlighedshistorie fra Måneskinsteatret

ANMELDELSE

Måneskinsteatret: »Er der plads til en havfrue i havet?«. Manuskript: Bent Jacobsen og Yvonne Halskov. Scenografisk konsulent: Signe Tvermoes. Medvirkende: Ole H. Christensen og Yvonne Halskov. Aldersgruppe: 14 år og opefter.

Er der plads til en havfrue i havet? er ikke en alvorlig fortalt historie om havfruers vilkår i havet, men en letfordøjelig og banal kærlighedshistorie mellem sømanden Keld og hans kæreste Lykke, fortalt i en munter og lun stil. Her er harmonikaspil, jysk humor, Top 10-slagere på synthesizer og en indflettet miljø- og samfundskritik.

Keld er i havsnød og sender et flaskepostbrev afsted om sin snarlige druknede til Lykke. Men han overlever og forsøger at finde hjem, mens Lykke i det hjemlige har travlt på fiskefiletfabrikken med at håndtere sin energiske arbejdskammerat Livs spørgsmål og kommentarer.

I en række stadigt veksellende klip mellem Lykkes liv på fabrikken og den jordomrejse, Keld ryger ud på,

spiller forestillingen sig igennem til den afsluttende genforening.

Ole H. Christensen og Yvonne Halskov løber i fast rutefart frem og tilbage bag en lille maritim væg med fiskenet, krøllede øldåser, en kæmpe plastic-krabbe og den malet havbølgebruskulisse.

Yvonne Halskov har travlt med både at agere efterladt sømandspige med toupé-høje damefrisørdrømme, vuggende sydhavspige fra Moroas lysegrønne ø, indianerhøvdingen Den Tapre Ørn og tørkeramt ørkenbeduin, mens Ole H. Christensen skifter hastigt mellem gæv sømandsgut og rap-

mundet velorienteret og jordnær filetarbejderske med plastforklæde, kraftigt opsat hår og fremskudt barm.

Miljøkritik i sangform

Forestillingen repræsenterer en ligetil og uprætentiøs form for underholdning,

der skruer op for det melodramatiske. En klichéfyldt ting, som i sin revyagtige form fletter samfundskritik ind i små humoristiske doser.

Hav- og luftforureningskrikken findes i sange om kviksløv og tjære, olie og slam og en svovlsur vestenvind. Og drivhuseffekten

bliver hyldet for den indianer, hvis stråler vil gøre vores hud helt medisterpletet. Filetfabrikken er et sted, vikarer bliver hængende og får underlivs- og tarmproblemer, hvis ikke ledelsen i en nedgangsperiode flytter hele produktionen til Polen.

Har man kendskab til sproget og den Thylandske humor, er »Er der plads til en havfrue i havet?« sjov alene på grund af dialekten og humoren. Og er man ikke lige vant til den sprogtone og det lune, kan der ligge en anderledes og udfordrende oplevelse i det.

Men programteksten kan let give andre forventninger end dem, som kan indfries. At forestillingen skulle være »spækket med svingende musik- og sangnumre«, er ensbetydende med lystige harmonikatoner samt jordnære muntre og dagligdags sangnumre. Ligesom der ikke ligger noget opsigtsvækkende anderledes gemt i tekstens ord om »rappe replikker og skæve indfaldsvinkler«.

Kirsten Dahl

Der er gang i klicheerne, når havfruer og miljøkritik mødes i Måneskinsteatrets nye forestilling

Hundesvær opvisning

Vestenvindens mimeforestilling mangler kerne, retning og nuance

ANMELDELSE

Egnsteatret Vestenvinden: »Et hundeliv«. Forfattere, instruktører og medvirkende: Niels Peter Christensen og Rolf Borup. Scenografi: Rolf Borup og Vestenvinden. Musik: Rolf Borup. Aldersgruppe: 10 år og op.

Egnsteatret Vestenvindens nye forestilling, »Et hundeliv« var, som jeg så den på Børne- og Ungdomsfestivalen i Svendborg i april, en strittende uklar forestilling, der tydeligvis har manglet en instruktør til at skære igennem, sætte tingene på plads og finde den historie, som kun træder frem som en vag skitse.

Gemt bag det, der mest ligner en artistisk dygtigtgjort solo-opvisning i mime tilsat en synthesizer-spillende, misplaceret musiker, ligger der en historie om et barn og ulmer. Men historien folder sig aldrig ud som hverken fængslende eller interessant. I stedet spurter forestillingen derudad i et hasarderet tempo, som blot virker trættende og monotont i længden.

Niels Peter Christensen er en dygtig mimer, og der er bygget en del uforudsigelighed ind i forløbet. Men det spændende uvisse bliver med tiden til tom gentagelse, og fokus glider over på en opvisning af

Niels Peter Christensens mimiske kunnen.

Vi er på en café, hvor en nobel vesteklædt tjener med let hvidmalet klovne-look er ved at gøre stedet åbningsklart. En dørklokkes kimen bliver startskud- det til, at det myldrer ind med imaginære gæster.

Dørklokken kimer vedvarende løs. Og til sidst står gæsterne som sild i en tønde, mens tjeneren manøvrerer sig rundt og skænker vin, serverer pasta og byder op til dans. Siden, da gæsterne er fortrukket, finder han et spædbarn i bardisken, der skrider, bølser og »laver stort«. En uønsket og besværlig »bambini«, som tjeneren forsøger at slippe af med ved at tanke det op med whisky og kaste det højt op i luften.

Men barnet lader sig ikke slå ud. Det vokser sig til en »junior«, som skal følges i skole gennem trafikmylder, udrykningskøretøjer og glubske hunde. Heriblandt en hund, der følger med tilbage til cafeen, hvor den når at skide på gulvet, inden »junior« kommer hjem og udfordrer tjeneren med slåskampe og lektielæsning.

Behov for ændringer

Afslutningsvis vokser »junior« sig på højde med den musiker, han måske – måske ikke – er identisk med.

Det ene illusionsnummer haster over i det næste i et mimepotpourri med enkelte italiensk-lignende glos-
er,

Niels Peter Christensen er en dygtig mimer, men savner en instruktør til at drive historien frem i »Et hundeliv«

tilsat en broget mængde lydeffekter og en række gamle slagere, der på en underlig intetsigende og kikset måde bliver serveret med jukebox-lyd af en musiker, der – siddende bag et flygel med indbygget synthesizer – støvsuger spillet for nærvær og nerve.

Der er tradition for at anmeldere ser og anmelder en forestilling såsnart den udbydes offentligt til et publikum – med de usikkerheder og brister det

rummer, og uden mulighed for at kunne udtale sig om de ændringer, som tit sker undervejs i spilleperioden. »Et Hundeliv« vil utvivlsomt forandre sig meget. Det er i al fald mit absolutte råd, at der under kyndig instruktørvejledning skal ske nogle meget drastiske redigeringer og omkoncentrationer, før forestillingen er klar til og kan gøre sig forhåbninger om at fange sit publikum.

Kirsten Dahl

Kvalificeret modspil

Scenografien og skuespillerne gør »Den frække krage« til en livlig og underholdende forestilling fuld af tankevækkende komik

ANMELDELSE

Kaskadeteatret: »Den frække krage«. Manuskript og iscenesættelse: Torben Nielsen. Scenografi: Poul Plejdrup. Medvirkende: Mette Rosleff, Martin Longhi og Pall Danielsen. Aldersgruppe: 6-12 år.

For folkeskolelærere, som går i panik, hvis et par børn har kedet sig lige så meget under en teaterforestilling som i timerne, er »Den frække krage« stærkt anbefalelsesværdig.

Her er action for alle penge med drabelige slagsmål, gru og død. Alt serveret i en fræk og livlig stil og med en fantasifuldhed, som giver kvalificeret modspil til dusin-videoerne derhjemme.

Kaskadeteatrets forestilling er nemlig så langt fra hjernedød splat og ondskabsfuld humor, som tænkes kan. Ligesom alle slags digitale raffinementer glimrer ved deres fravær, og kampvåbnene udgøres af rosinboller. I stedet kan publikum lade blikket løbe sur i fiffige detaljer og scenografiske overraskelsesangreb, der får kulissen til at ligne en installation af Storm P.

I denne rablende og alligevel meget konkrete gengivelse af småborgerlig provinsidyl med Madam Blå og kagedåse, lever Sille og Søren som en kopi af tidligere generationer. Hvor især hun er skræmt og aggressiv overfor alt nyt og

ukendt, der straks kræver »fælde-tjek«, mens han er mere til »hygge-flag« og fremkommelig og nysgerig, da den frække krage dukker op.

Chokvirkninger

Alle tre spilles kanongodt af skuespillere med fysisk formåen til at fylde en spillestil ud, der opleves som en vellykket hybrid mellem Dario Fo og det absurde teater. Og hvor kragens skrig skaber formidabel uhygge midt i komikken.

Ligesom ved tidligere besøg går kragen efter kirsebærrene i det store træ i haven, som Sille vogter nidkært over under henvisning til familiens private ejendomsret. Samtidig forstyrrer husfreden af en mystisk mandsperson, kragens alter ego, der forstår at skabe chokvirkninger helt ned blandt publikum.

Symbolikken er til at tage og føle på. I hvert fald for aldersgruppens ældste halvdel, der sikkert begriber forestillingens hyldelse til princippet om at leve og at lade leve. Men også om viljen til at dele sine goder med andre og at være åben over for deres tilbud. Hvis de ellers har noget at byde på, og det har kragen ikke umiddelbart.

Dens frækhed koster den omtrent livet, men den kommer sig, takket være angerfuld pleje fra Sille og Søren, og flyver så sin vej. Tak siger den ikke, for ligesom frimodige børn lader den sig ikke kue. Men de to er blevet nogle vigtige livserfaringer rigere.

Randi K. Pedersen

Opdragelse i totalvelour

Dukketeatret Pin Pon leverer en paradoksal sødme i deres velmenende opdragelseshistorie, der synes blottet for dramatik

ANMELDELSE

Dukketeatret Pin Pon: »Lille Tarzan«. Idé, tekst, scenografi og medvirkende: Marcio Egana og Ida Castillo. Instruktør: Marcio Egana. Aldersgruppe: 2-4 år eller 3-6 år.

Dukketeatret Pin Pon vil det så sødt og godt, at det gør helt ondt. Det viser de i dukketeaterforestillingen »Lille Tarzan«, hvor budskabet om,

at menneskelivet handler om at finde ud af at være sig selv, drukner i en udramatisk tynd historie, iklædt bløde velour-applikationer og søde tøjdyr.

I en overdådig væg til væg-velourkulisser, der forestiller et urskovsmiljø med påsyede planter, klare blå vandfald og nuttet rundt dyrevildt, er den forældreløse lille dreng Tarzan anbragt mellem svansende og legende dyrebørn og deres omsorgsfulde forældre. Tarzan er på jagt efter en, der kan opdrage ham. Og dyrene tager han på tur i

lære. Uglen siger, at han skal finde én, der kan hjælpe ham med at blive konge – det er det. menneskene helst vil være, fordi de så bliver elsket af alle. Grisen foreslår ham at spise løs af strittende grønne blade. Løven sætter ham i tæske- og bidelære. Og krokodillen anbefaler hjælpsomhed, motiveret af sin snavsede tunge og ømme tand.

Men ingen af delene hjælper. Uanset hvad Tarzan prøver, får han dyrene imod sig. Og til slut får han svar af menneskepigen Jane, der er ude i skoven for at

optage en film sammen med sin far. »Tarzan skal bare være Tarzan« siger hun. Det giver Tarzan lyst til at blive filmstjerne. Og til slut hører vi, at både Jane og Tarzan er blevet berømte filmstjerner.

Overflødig indpakning

Det er svært at regne »Lille Tarzan« for teaterkunst. Historien er både tvivlsom og tynd, og den er blottet for dramatiske kvaliteter af kunstnerisk værdi.

Der er hverken et rendyrket eventyr eller en trovær-

dig realitet at forholde sig til. Og oplevelsesmæssigt er det de mange forskellige omkringfærende runde og bløde tøjdyrs kunster og sjove løjer, som står tilbage på nethinden som genkendelige ting fra børnenes eget (lege)univers. En lille vaskebjørn, der gnider næse. Et tigerdyr med dinglen- de arme. En lille livlig abe, der snurrer rundt og leger begejstret.

Og så begår forestillingen den fejl at svøbe sig ind i både en venligsd pædagogisk introduktion før og en række afsluttende kommen-

terer efter spillet. En helt overflødig indpakning til et totalt troskyldigt og »i-hånden-taget« spil.

Alt i alt en forestilling, som glider smerteligt nemt derudad ved at være blød, sød og sjov. Man må spørge sig selv, hvad de vil deres publikum udover det velkendte og søde. Genkendelighed er ikke nok. Dansk børneteater skal vise, at det er kommet længere.

Kirsten Dahl

Fra det færøske teater Grima's forestilling »Tvillingesøstrene« der deltog i Vejle

Vilje i Vejle

Der var nordisk samhörighed under Børneteaterfestivalen i Vejle 25. maj-1. juni

Af Peter Manscher

Så har der igen været festival i Vejle.

Rammerne var nærmest perfekte: Begejstringen over den vellykkede internationale børneteaterfestival i 1995 havde udmøntet sig i vilje og energi til endnu en festival – denne gang en nordisk.

Vejle amt og kommune indbød i lighed med sidste gang Dansk ASSITEJ til at være samarbejdspartner. Mange skoler i Vejle, som huskede deres gode oplevelser ved festivalen i 1995, stillede op som værter for de deltagende nordiske teatre.

En sjældent sund økonomi, garanteret af kommune og amt med støtte fra Teater og Dans i Norden, Nordisk Ministerråd, Teaterrådet, Nordisk Kulturfond og Letterstedtska Föreningen sikrede et optimalt grundlag for et vellykket arrangement.

Festivalen fandt sted i den sidste uge af maj – i et af Danmarks smukkeste områder, og så ovenikøbet iklædt den smukkeste forårsdragt – ikke mindst manifesteret ved den midt-ugelige skovtur til en solbeskinnet eng ved fjorden.

Refleksioner

I alt 12 teatre fra Norge, Sverige, Island, Finland, Grønland, Færøerne og Danmark deltog – og ikke

kun med forestillinger. De var blevet bedt om hver især at tilrettelægge en slags workshop for deres værtsskole – en workshop, der f.eks. kunne være elevarbejde med baggrund i forestillingens tema eller en præsentation af noget karakteristisk fra teatrets hjemland (en sang – en portion surstrømming..)

Den Jyske Idrætsskole lagde lokaler til indkvartering af teatrene, til en række danske kavalkade-forestillinger, til forestillingsdiskussioner under ledelse af anmelder Pia Huss (S) og dramaturg Jane Rasch (DK), til natcafé, til volleyballturnering, til venskabeligt samvær – og til en række foredrag under temaet »Nordiske refleksioner«.

Billedkunstneren Rose Marie Tillisch (DK) om »at forvente det uventede«, Danseren og koreografen Efra Lilja (S) om »dansen – eller vanvid i hverdagsidyllen«, biskop Jan Lindhardt om »den forsvundne barn- dom« og endelig professor Gunnar Danbolt (N) om »børn og kunst«.

Et ikke uvæsentligt indslag i festivalen var Efra Lilja Dansproduktion. De markerede sig næsten overalt – med ovennævnte foredrag om dans, med et lærerseminar, med workshop for skoleelever som mundede ud i en forestilling, med forestillinger i byen og i skoven.

Og forestillingerne i øvrigt? Kvaliteten svingede

en del, og diverse sprogbarrierer betød, at børnene måske ikke altid fik det optimale udbytte af deres teateroplevelser. Men som helhed var der stor tilfredshed hos det unge publikum.

Følgende teatre deltog:

Theater La Balance (DK), Teatret Fair Play (DK), Bagårdsteatret (DK), Teater Västernorrland (S), Friteatern (S), Efra Lilja Dansproduktion (S), Kenneth Dean Prod. (N), Kotimusiikki (FIN), Tanssiteateri Raatikko (FIN), Söguvuntan/Leikhs i Tösku (IS), City Teater/10 fingre (IS), Grima (FØ) og Silamiut (GR). Desuden en række danske kavalkadeforestillinger fra Teatret, Egnsteatret Gruppe 38, Paraplyteatret og Batida – samt ovennævnte svenske danseteatre.

Et konglomerat af oplevelser, hændelser, indtryk, tildragelser og manifestationer.

Og da festivalen var forbi, rejste ASSITEJ's arrangørgruppe samt nogle få nordiske teaterfolk med det første tog under Storebælt fra Jyllandssiden og kunne dermed præsentere den første færing, den første nordmand – og sågar den første estlander under Bæltet for de nysgerrige journalister fra aviser og TV om bord på toget.

Der er produceret en række publikationer om festivalen, som kan rekvireres ved henvendelse til Dansk ASSITEJ, tlf. 33 15 69 00.

Odsherred Teaterskole bliver en del af Statens Teaterskole

Af Carsten Jensen

At Odsherred Teatercenter (OTC) i bogstaveligste forstand er et prisværdigt initiativ, blev understreget da Danske Teaterjournalister i juni tildelte centret årets Initiativpris.

Men hverken pris, årets kursusboom eller de mange andre gode aktiviteter, der fylder centret til bristepunktet, har kunnet forhindre en anstrengt økonomi som følge af manglende driftsmidler og et tilbageholdende kulturministerium (se også BTA 101).

Det akkumulerede underskud på teatercentrets undervisningsdel – i størrelsesordenen en halv million kr. – er i praksis blevet dækket ind af egnsteaterdelen.

Nu er der imidlertid fundet en varig løsning, idet Odsherred Teaterskole fra 1. januar 1998 bliver en del af Statens Teaterskole i København, og fremover får tilført ekstra 500.000 kroner årligt.

Dermed er den tre-årige »forsøgspe-

riode« afløst af en status som fast efteruddannelsessted for børne- og ungdomsteaterområdet, og selvom det har kostet en vis suverænitetsovergivelse til Statens Teaterskole, tror OTC's to ledere på, at man fortsat kan markere såvel selvstændighed som eksistensberettigelse i det nordvestsjællandske.

Formelt betyder ordningen, at Jonna Oulund fremover tegner teaterskolen, mens Simon Vagn Jensen står for egnsteatret. Men i praksis fortsætter de to parløbet på OTC.

Egnsteatret kommer til at stå stærkere, når ressourcer og eventuelt overskud ikke længere skal kanaliseres over til teaterskoleledelsen, og i det hele taget er de to ledere igang med en række initiativer, der skal gøre OTC endnu mere synligt i lokalområdet.

Man har bl.a. planer om at spille i forsamlingshuse, lave julecabaret og gennemføre teaterlejrskoler, hvor elever fra de fem egnsteaterkommuner kan prøve kræfter med teaterkunsten, overvære prøver og snakke med professionelle teaterfolk. Dertil kommer flere gæstespil og anden form for servicering af det organisatoriske og politiske bagland, der bakker så entusiastisk op omkring Odsherred Teatercenter.

Opgør med det lukkede kredsløb

Af Carsten Jensen

»Der findes ikke sikker kunst. Kun den store vidunderlige uforudsigelighed«. Sådan afrunder Teaterrådet sin beretning for sæson 1997/98 og konstaterer tilfreds, at man begejstres over flere ansøgninger om støtte end der er penge til.

Og såvel ansøgninger som penge blev der talt en del om, da Børneteatersammenslutningen (BTS) inviterede Teaterrådet til en snak om støttopolitik og fornyelse forud for årets generalforsamling på Odsherred Teatercenter.

Henrik Steen Larsen viser tæft for at begå sig i magtens korridorer – han havde fat i den lange ende da kulturminister Jytte Hilden kappede åbningssnoren ved Festival 96 i Hvidovre

Viljen til dialog og forståelse hvilede over arrangementet, hvor områdets manglende synlighed var til debat: Børneteatret og voksenteatret er som to adskilte verdener, hvor voksenteatrets udøvere stadig er fyldt med uvidenhed og nedlæthed over for deres kolleger udi børneteaterkunsten.

Stærkt medvirkende hertil er de lukkede kredsløb – skoler og institutioner – som børneteatret bevæger sig i. Og som gæstespil på de små stationære scener og de få weekendforestillinger ikke formår at rette op på.

Teaterrådsformand Litten Hansen fandt dog også, at der var bekymrende få nye initiativer og ditto unge

spillere på børneteaterområdet, men gav selv svaret: Lønnen er for lille, synlighedsfaktoren for ringe.

Og blev suppleret af veteranerne i salen: De unge føler ikke, at det fremmer karrieren at skulle rakke rundt i biler, slæbe scenografier og spille langt fra opmærksomhedens centrum osv.

Der var til gengæld generel enighed om, at fornyelserne i øvrigt oftest kom fra de gamle i faget, der via fordybelsen fandt fornyelsen.

Men til fornyelse kan man osse godt bruge penge, mange flere penge, end Teaterrådet har at dele ud af. Og rådet får måske endda færre at gøre godt med til sæson 1998-99, idet det nuværende finanslovsforslag ikke har de fem millioner ekstra kroner, som politikerne fik forhandlet igennem sidste år.

Så nu skal Teaterråd, børneteatrene og deres politiske støtter igang med det evigt tilbagevendende pres for at undgå forringelser og teaterlukninger.

Ny formand

I løbet af generalforsamlingen skiftede BTS formand, idet Henrik Steen Larsen nu har afløst Carsten Wittrock. Henrik Steen Larsen er mangeårigt medlem af Fair Play, men har også udøvet børneteaterkunst hos Comedievognen og været med til at starte Teaterbutikken, der nu lyder navnet Zeppelin.

Udover formand Larsen fik bestyrelsen i BTS følgende udseende: Anne Josephsen (Skægspire), Sus Hauch (Batida), Steen Nørgaard (Gruppe 38) samt den nyvalgte Heine Ankerdal.

De udgør bestyrelsen for en stadig voksende organisation, idet den nys overstående generalforsamling vedtog at optage Teater Morgana, Det Mindste Teater og Limfjords-teatret som nye medlemmer. Til gengæld er Børneteatret af økonomiske grunde udtrådt af organisationen, der herefter tæller 47 medlemsteatre.

Krop, dans og kaos i skolen

Elitær kropskontrol – social træning – ventil for et personligt overtryk – kendskab til kunstarten. Der er mange grunde til at give dansen en plads på skoleskemaet

Af Lone Nyhuus

Kroppen, både børnenes og de voksnes, vil gerne lege, men i skolen tvinges vi traditionelt til at lære via hovedet, og som det er nu, er det kun i idrætstimerne at der er en kropslig indlæring. Der er tiden presset, og der er oftest ikke plads til de æstetiske og skabende læreprocesser.

Situationen er i fundamental modsætning til idéerne om det hele menneske, og til vores viden om kroppens betydning for en vellykket indlæring.

Så det er ikke for at lære børnene at danse, men for at hjælpe dem med at fastholde deres umiddelbare bevægelsesglæde og udbytte af kropserfaringen, at dansen nu er på vej ind i skolen.

Første skridt

Det er så småt begyndt. Med et et-årigt pilotprojekt på Rådmandsgades Skole, med afslutningen af et tre-årigt forsøg på Nørre Gymnasium med dans som linjefag, med det første kuld universitetsuddannede dansepædagoger – og først og fremmest med Undervisningsministeriets, seminariernes og skoleinspektørernes gryende erkendelse af nødvendigheden af et kreativt og musiksk element i skolens hverdag.

Akademisk indgang

Udover den umiddelbare positive effekt ved at danse – at man får det godt – er der også en sideeffekt: De unge elever får et aktivt kendskab til dansen som kunstform og kan dermed danne kernen i et bevidst og kvalitetskrævende publikum for fremtidens dans. Det mener bl.a. *Kamma Siegmundfeldt*, danser, universitetsuddannet dansepædagog og pt. hovedansvarlig for danseundervisningen på Nørre Gymnasium.

FOTO: MARTIN NYDTSKOV RØNNE

»Fra den første dag, når eleverne møder faget, introducerer vi analysen og den akademiske indgang til dansen. De bliver trænet i at betragte, vurdere og kopiere dans, også fra andre kulturer. Her benytter vi os meget af de elever, som Nørre Gymnasium har via deres internationale Baccalaurat. De kan videregive dansene fra deres egne kulturer«, siger hun.

Praksis og teori

Hver uge har eleverne fire timer med dans, og de er ligeligt fordelt mellem den praktiske og den teoretiske indgang. Den dobbelte indgang danner også rammen for elevernes afsluttende eksamensprojekt, som består af et danseforløb, som de selv har lavet og som de også skal skrive om for at demonstrere, at de kan forholde sig kritisk og analytisk både til arbejdsprocessen og til den færdige dans. Eksamen afsluttes med en decideret mundtlig overhøring.

Dansen som linjefag i gymnasiet er endnu ikke færdig-evalueret, hvilket dog ikke forhindrer, at der er startet endnu en danseklasse på Nørre G., og at Espergærde Gymnasium også har startet en linje for danseinteresserede elever.

Gymnasieskolens intentioner om at tage den akademiske og analytiske indgang til dansen ligger i direkte linje med universitetets uddannelse af faget Dansens Æstetik og Historie. Ud af det 1 1/2 årsværk, som et linjefag i dans består af, er 1/2

årsværk helliget det praktiske. Heraf bruges halvdelen til at erhverve et grundlæggende kendskab til forskellige scene-danseretninger og den anden halvdel til at lære pædagogiske grundprincipper, lære andre og mere sociale danseformer og så træne de studerende i at lære dansen fra sig.

Dans på Nørrebro

Hvor danseundervisningen i gymnasiet og på Københavns Universitet i høj grad baserer sig på en akademisk faglighed, præsenteres børnene fra 2. og 4. klasse på Rådmandsgades Skole på Nørrebro i København for en mere legende og skabende indgang til dansen. Deres to ugentlige lektioner rummer dansetræning, skabende aktivitet, koreograferede forløb og danse fra andre kulturer. Derimod skal de ældre børn, fra 8. klasse, også fordybe sig i en kunstnerisk stilart og forholde sig på et mere æstetisk plan til dansen som kunst. Pilotprojektet er et samarbejde mellem Dansens Hus og Rådmandsgades Skole, og er støttet af Kulturens Børn, Byens Børn, Københavns Skolevæsen og Nordisk Ministerråd, – det sidste som en del af et tre-årigt fællesnordisk projekt.

Hvilke undervisere?

I pilotprojektet undervises børnene ikke skolelærere, men udelukkende af dansere, dvs. kunstnere, der udover pædagogiske kurser har formået at reflektere over deres egen rolle som under-

visere og formidlere. Og som har lyst til at give deres viden fra sig. Men på længere sigt er det en uholdbar løsning, mener bl.a. *Erik Aschengreen*, anmelder, skribent og leder af Dansens Æstetik og Historie på Københavns Universitet.

Han fortæller, at Undervisningsministeriet og Danmarks Lærerforening har meldt ud, at de ønsker at en eventuel danseundervisning skal ligge i hænderne på seminarieuddannede personer. På et overordnet plan, mener han, at det er en god idé, bl.a. fordi faget ellers aldrig vil blive anerkendt på lige fod med folkeskolens andre fag.

Han siger videre, at kunstnernes fremtidige muligheder for at påvirke dansen i Folkeskolen vil blive gennem konsulentansættelser og undervisning på seminarierne af de skolelærere, der søger at opnå kvalificering til også at undervise i dans.

Dans skaber kaos

Men passer undervisning i dans som kunstform overhovedet ind i folkeskolens rammer, eller trives den bedre i et fritidsregi. Den slags overvejelser står koreografen *Susanne Fredriksen* overfor. Sammen med skoleinspektør Lise Egholm er hun er initiativtager til projektet på Rådmandsgades Skole, og siger, at det er en generel overvejelse, hver gang man vælger at inddrage et kunsthøj i skolen.

»I bund og grund har kunsten en anarkistisk indgang til verden. I to lektioner eller mere giver børnene los og bliver kastet rundt mellem nogle begreber, der, hvis undervisningen lykkes, slår benene væk under eleverne. Det står så i modsætning til skoledagens stramme rammer«, siger Susanne Fredriksen.

Væksthus

Det var netop med ønsket om at skabe et center for børn, unge og dans, hvor

Atleter og kunstnere, kropsglæde og kropskontrol - danseundervisning for børn har mange formål. Her ses en dreng fra Den Kongelige Ballets elevskole (lille foto) og en pige fra en workshop på Dansescenen

Dans - dans selv

I efterårsferien
kan du bare
prøve på det

Fra 13.-18. oktober vil Dansescenen i København summe af aktiviteter for børn. Der er workshops om formiddagen for aldersgrupperne 5-7 år, 8-12 år og drenge fra 12-16 år, og kl. 14.00 er der danseforestillinger for børn og deres tilhørende voksne. Mandag og onsdag er det et gensyn med David Dorfman's »Familiar Movements«, hvor de medvirkende er hele familier:

Far, barn, mor eller tante – og, afhængigt af hvordan man definerer sin familie, måske en hund! Tirsdag vises vinderen af det svenske Danscentrums konkurrence for ny koreografi for børn og unge: »I Simarillas Land« af Anne Külper. Torsdagens forestilling, den Samuel Beckett-inspirerede »B« af Claire Parsons, er også hentet fra Sverige. Fredag og lørdag kan vi endelig se en dansk produceret forestilling, nemlig »Oliver« med MBT's Juniorensemble, der består af 20 børn i alderen fra 8-18 år. Her er det den svensk-fødte (!) men Århus baserede Marie Brolin Tani, der står for koreografien.

Prisen for deltagelse i workshops er 25 kr., samme pris som for forestillingerne. For yderligere oplysninger kan man kontakte Dansescenen, Øster Fælled Torv 34, 2100 Ø., eller på telefon 3543 8300.

Den harmonika-klædte amerikaner David Dorfman er i efterårsferien bagmand for Dansescenens familieforestilling, »Familiar Movements«

børnene er med på egne præmisser, at Dansescenen sammen med Susanne Fredriksen startede et væksthuse. Ligesom Børneteater-Sammenslutningens nye dramatiske workshop er projekter finansieret via en ekstraordinær pulje fra Kulturens børn.

Susanne Fredriksen fortæller, hvordan idéen til væksthuset opstod:

»Der er mange danseforestillinger for børn, og om børn, men aldrig med børnene selv som centrum. Og hvorfor er der ikke et sted, hvor børnene kan gå hen og lave dans i deres fritid? De kan gå til fodbold, de kan lave teater (nogen steder), der er mange fritidstilbud. Men dans, det kan de ikke lave.«

Med en overordnet målsætning om at respektere børnenes anarkistiske og fandenivoldske indstilling til den skabende proces, kontaktede hun lederen af Dansescenen, Claus Lynge, for at tilbyde ham at oprette et børneprojekt på stedet og han tøvede ikke med at tage imod tilbuddet.

Børnene blev valgt på en audition i august og starter prøver i september. De kommer selv med deres idéer om, hvilke danse de vil lave. I væksthuses rammer udsættes børnene og deres danseidéer for en række professionelle arbejdsmetoder, som forhåbentligt udvider deres opfattelse af dans – uden at ensrette den. Der slutes af med offentlige fremvisninger af børnenes arbejde i december.

Succeskriterier

»Vi har opstillet vores egne succeskriterier for væksthuseprojektet: Det er lykkedes, hvis de deltagende børn får en række positive identifikationsmuligheder, og meget gerne mandlige forbilleder. Altså et godt og positivt møde med dansen, hvilket gerne skulle fungere som en sluse ind i den professionelle danseverden, enten som danser eller kvalificeret tilskuer.«

»Derudover er det vigtigt, at forestillingerne bliver godt modtaget, og at de bliver lavet på professionelle vilkår. Det betyder dog ikke, at børnene bliver professionelle ved at deltage i forløbet. Men oplevelsen kan skærpe interessen for dans, og måske kan børnene så komme tilbage til deres almindelige skoler med et krav om, at dans skal på skemaet. At det skal blive en del af deres hverdag i skolen«, slutter Susanne Fredriksen og Claus Lynge.

Væk fra stivnet ballet

For børnene på Den Kongelige Ballets elevskole er dansen en stor del af deres skema. Ved siden af de almindelige skolefag trænes børnene både til atleter og kunstnere på et meget højt plan. Det er to, ofte modstridende poler som Den Kon-

gelige Ballets nye leder, Maina Gielgud, ser en stor udfordring i at forene:

»Over hele verden er der en masse snak om ballettens såkaldte deroute. Og det er al den fokusering på teknikken og perfektioneringen af de atletiske evner, der gør balletten for småtskåren, for pertentlig.«

»Derfor ønsker vi nu at gå ind til roden af træningen, nemlig den rene danseglæde og det kreative element. Johnny Eliassen (viceballetmester) og jeg opfordrer lærerne til ikke at snakke så meget teknik, muskler, sener og den slags. De skal mere vise tingene, som børnene så kan kopiere for at gøre det til deres eget stof. Derudover arbejder vi meget med rettelser, hvor læreren bruger hånden til at korrigere fremfor kun at sige det, og vi opfordrer også lærerne til at benytte sig af visualiseringer i indlæringsprocessen, sådan at elevernes fantasi involveres fra første dag.«

»I uddannelsen af danserne bliver vi nødt til at forsøge at nå ind til ballettens sjæl, og ikke lade al tiden gå med at perfektionere positionerne. En overperfektionistisk indstilling gør ballet kedelig – og unødvendig. De bedste dansere er dem, hvor man, når forestillingen er slut, ikke ved om de har stået i den ene perfekte stilling efter den anden. De skal forstå at få tilskueren til at glemme sig selv.«

Maina Gielguds pædagogiske holdning er i modsætning til den tidligere praksis i balletuddannelsen, hvor terperi af klassiske trin og linjer og en mesterlære, hvor repertoires roller, deres trin og fortolkning, blev overleveret fra danser til danser, var det fremherskende. Nu har man inddraget kreative elementer fra uddannelsens start, og gennem hele skoleåret er der koreografiske workshops, hvor skolens elever kan opleve deres kroppe og dansen på en mere improvisatorisk måde.

Professionelle børn

Et andet sted, hvor man ser en konkret åbning på Kgs. Nytorv, er i Den Kongelige Ballets ønske om at komme ud – også til skoler – for at vise, hvad eleverne kan på en scene. Balletskolens leder Anne Marie Vessel-Schlüter betragter børnene som fuldt professionelle:

»F.eks. tager de altid selv det fulde ansvar for scenegangen og ved nøjagtigt, hvornår det er deres tur til at komme ind og danse.«

Hendes holdning bliver hverken delt af dansemiljøet udenfor Det Kongelige Teater eller af Teaterrådet, der, ifølge Britta Nørgaard fra sekretariatet, gentagne gange har sagt nej til danske scene-kunstuddannelsers forespørgsel om refusionsgodkendelse af forestillinger, hvor flertallet af de medvirkende er under uddannelse.

Refusionsgodkendelse eller

ej – det vigtige er, at børn og unge under uddannelse, fra folkeskolerne til Den Kongelige Ballets elevskole, bevidstgøres om dansen som kunstform og finder frem til en glæde ved deres egen krop. Og på det punkt er alle enige!

Også Maj Britt Nørgaard, lektor i idræt på Sankt Annæ Gymnasium og på linjen for krop og bevægelse på Danmarks Højskole for Legemsøvelser; derudover er hun én af arkitekterne bag danse-linjen i gymnasiet og danse-pædagogkvalificeringen på Københavns Universitet:

»Via kunstfagene kan de unge lære noget om sig selv, få en viden som de bærer med sig og som får betydning for deres liv som voksne. For dansens vedkommende kan det være en reel kropsglæde. Og det er et kropsideal, der ligger langt fra et billede af en udmagret pige. Det benede kropsideal findes ikke kun i ballettens verden, som en del af et æstetisk mål, men også i atletikken, hvor det desværre bliver mere og mere fremherskende. Det signalerer den unges kontrol over sig selv og sin verden«, siger Maj Britt Nørgaard.

Forskelligt kropssyn

De forskellige holdninger til dansen i uddannelsessystemet signalerer også forskellige holdninger til kroppen – og til kroppen, der danser.

Skal de danske skoleelever undervises i dans for at opnå en kropskontrol, der nærmer sig en elitesportsmand? Eller for at styrke kunstartens fremtid ved at blive bedre uddannede til at betragte og vurdere dans? Eller ligger danseundervisningens primære værdi i, at børnene, gennem kropslige oplevelser, lærer om sig selv, også i forhold til de andre og der-ved træner de sociale færdigheder. Eller er den kreative undervisning børnenes mulighed for at lukke et naturligt overtryk ud – et overtryk, der er opstået ved tilpasningen til en gennemorganisering hverdag?

Og hvilken form for danseundervisning passer til de forskellige dannelsesidealer?

Mange veje

Dansen har endnu ikke fundet fødder og ben i det danske uddannelsessystem. Det skal nok komme, men indtil den rodfæster sig, må alle involverede stille sig de mange spørgsmål. Og forhåbentligt holde fast i jorden og visheden om, at der findes mange former for dans, til mange forskellige kroppe, og mange slags danseundervisere – med forskellig baggrund og kunnen.

Der er ikke tvivl om, at dansen efterhånden finder sin plads i uddannelsessystemet, og at den kan meget, meget mere end den rene bevægelse.

LÆSERNE
SKRIVER

Om anmeldelser

Hvad tjener anmeldelserne i Børneteateravisen? Skal de øge kvaliteten i dansk børneteater? Eller tjener de til en konsolidering af traditionelle strukturer?

Grunden til, at jeg stiller mig selv de spørgsmål, er generelt en mere og mere tydelig linje i anmeldernes holdning til de teatergrupper, de anmelder. Hvem får gode og hvem får dårlige anmeldelser, og hvordan er anmelderens holdning til de forestillinger, der får dårlige anmeldelser. At en anmelder ikke synes om en forestilling, kan i og for sig ikke diskuteres – det er en personlig vurdering og som sådan yderst subjektiv. Det, der kan diskuteres, er så, hvordan denne personlige vurdering formidles.

I den tid, hvor kvalitetsdiskussionen levede i børneteatermiljøet, da forholdt vi os solidarisk til hinanden. Selv når vi ikke brød os om en teaterforestilling, forholdt vi os grundigt og alvorligt til hinanden. Vi prøvede virkelig at give hinanden en kritik, der kunne bruges til noget.

For mig at se er en ordentlig anmelder en person, der ikke skjuler sin vurdering og som samtidig formidler sin kritik i en solidaritet med teatergruppen, der anmeldes. Anmeldelsens formål er således både at give læseren en mulighed for selv at vurdere forestillingen og at lave en kritik, der giver forestilling og skuespil en mulighed for at blive bedre, hvis anmelderen mener det ikke er lykkedes.

Kvalitet bliver i dette perspektiv set som en proces, set som et fælles ønske mellem tilskuere, teaterfolk og anmeldere om at gøre »børneteateret« bedre. Kvalitet er desværre de sidste mange år forkrøbet til at blive et stempel – dur eller dur ikke! – som man smadrer ned på en forestilling.

Anmelderne – i hvert tilfælde nogle af dem i Børneteateravisen – ser sig selv som den gode smags og som kvalitetsens vogtere. Og så handler det ikke længere om at bringe de enkelte teatergrupper frem og se deres arbejde i en helhed, tværtimod handler det i stedet om at få luget ud i de teatergrupper, der i anmelderens øjne ikke lever op til kravene.

I det perspektiv er det meget problematisk, at man tydeligt i mange af Børneteateravisens anmeldelser kan se, at anmelderen har forudfattede meninger om den forestilling, hun eller han går ind for at anmelde. Det er også noget skidt, fordi en teaterforestilling er utrolig følsom over for en forudfattet holdning.

I mine øjne kræver det at anmelderen går ind til en forestilling med et åbent sind for at kunne opleve forestillingen, forstå det, teatergruppen vil, og anmelde den – også på dens egne præmisser. Det er lidt synd blot at læse om anmelderens egne krakilske holdninger og udsøgte perfiditeter – det er vel heller ikke udtryk for særlig megen anmelder-kvalitet.

I en generel kommentar i maj-udgaven af Børneteateravisen skriver anmelderen Randi K. Pedersen om, at »det tilbagevendende, dybt primitive mønster for småbørnsforestillingerne kun (kan) opfattes som despekt for et publikum«; om »visse børneteatre(s)... tyrkertro på, at en dukke kan camouflere dukkeførelsens inkompetence«; om at »småbørnsforestillingerne ligner (r)ene pengetanke« og at de kan »miskreditere hele børneteaterområdet«.

Det er jo store og meget bombastiske ord. (Jeg ved ikke, hvilke pengetanke, der ligger på anmelderområdet, men hvis man som ustøttet teatergruppe leder efter pengetanke i at

spille børneteater, skulle man nok skifte job). Hvis Randi K. Pedersen ellers havde vist nogen kærlighed til børneteateret i sine anmeldelser og i sin kommentar, havde det været lettere at respektere hende for hendes ord.

Nu skriver hun anmeldelser i børneteatermiljøets egen avis, Børneteateravisen. Dvs. at folk inden for børneteatermiljøet har sat hende til at anmelde andre i børneteatermiljøet. Jeg mener på disse præmisser, at anmelderens uafhængighed er på spil og at der er en stor fare for en sammenblanding af interesserne, når der skal være anmeldelser i den avis. Især når man som anmelder også gerne vil gøre sig selv til dommer og bødde i det spil.

For børneteatermiljøet er trængt. Der er for få penge og alt for mange grupper efter manges mening. I den situation er det i mine øjne ikke heldigt, at en person, der er så indsyttet i det spil, gør sig til dommer over, hvem der dur og ikke dur.

Henrik Glahder
Skuespiller og instruktør i
Musikteatergruppen Rivegildet

Et svar:

Henrik Glahder rejser i ovenstående indlæg nogle principielle betragtninger om anmelderens væsen, som har almen interesse og altid er en diskussion værd.

Men store dele af indlægget udstråler desværre også en mistænkeliggørelse, der er mindst lige så perfid som den tanke, at hans indlæg nok er skrevet på baggrund af en dårlig anmeldelse af Rivegildets nye forestilling i sidste nummer af BTA...

Og hans præmisser er forkerte: Børneteateravisen finansieres og udgives af UBOT, der er nedsat og finansieret af Kulturministeriet med det formål at udbrede kendskabet til og støtte kvaliteten af dansk børneteater.

Og selvom et af udvalgets medlemmer er udpeget af Børneteatersammenslutningen, er det altså ikke børneteatermiljøets egen avis. Redaktøren, der har udvalgt avisens anmeldere, kommer som de ikke fra børneteatermiljøet. Anmeldernes honorarer er så beskedne, at de ikke næppe belaster deres uafhængighed, endsi »sylder« de stakkels mennesker ind i hverken sammenblandinger eller interessekonflikter.

Da Børneteateravisen i sin tid valgte at bringe anmeldelser af nye børneteaterforestillinger, skete det primært som en reaktion på de alt for få anmeldelser i landets dagblade for på den måde at sikre, at børneteaterproducenterne via grundige og kvalitative anmeldelser kunne få en ellers savnet respons »udefra«, samtidig med at børneteater-køberne kunne bruge anmeldelserne i deres orientering efter forestillinger.

Det har fra starten været vigtigt, at anmeldelserne ikke bare blev en følgagtig hyldelse til dette, at der overhovedet blev produceret børneteater, men var et kritisk og sagligt forsøg på at afdække forestillingernes indre præmisser og ydre fremtrædelsesformer.

Det synes undertegnede faktisk generelt er lykkedes så godt, at såvel Børneteateravisens udgivere som anmelderne kan være deres troværdighed bekendt.

Carsten Jensen, redaktør
af Børneteateravisen

Hold det liv i live der trods alt er der!

Tanker før, under og

efter en konference om

anmelderens rolle

Af Søren Gorm
Hansen

Jeg blev fornylig bedt om at være ordstyrer ved et møde omkring teateranmelderens, FAST-teatrenes og teaterkunstens rolle.

Umiddelbart inden jeg skulle afsted læste jeg en udtalelse af Bruce Willis, som han skulle have fremsagt fra panelet i Cannes i forbindelse med filmen »The Fifth Element«, hvori han spiller hovedrollen: »Der er ingen i panelet her som tager sig særligt af anmeldelser. Anmeldelser er skrevet for folk, der stadigvæk læser, og det skrevne ord er ved at gå samme vej som dinosaurerne. I dag får de fleste mennesker deres information via TV. Jeg kender faktisk ingen, som interesserer sig for det, der bli'r skrevet om deres arbejde.« Tilhørerne var en flok skribenter!

Selv om det her drejede sig om film, hvor udtalelsen utvivlsomt har meget for sig (amerikanerne synes jo at film på linje med andre varer, som f.eks. hormonbøffer, hører hjemme i GATT-forhandlingerne), så gjaldt det samme måske osse teateranmeldelserne, som jo i hvert fald ikke har samme effekt som madskribenternes restaurationsanmeldelser!

Hele arrangementet kunne derfor opfattes som et møde mellem *privilegerede pariaer*, som det senere blev formuleret. Og det at gøre sig overvejelser om teateranmelderens arbejde derfor en næsten anakronistisk beskæftigelse.

Men da jeg nu havde sagt ja til rollen som ordstyrer, begyndte af sig selv en masse stumper af gode og dårlige anmeldelser, at myldre frem af min erindring, og anmeldelser der havde gjort mig nysgerrig eller det modsatte, eller anmeldelser hvor jeg var blevet stødt på kollegers vegne, fordi anmelderen gik efter manden i stedet for bolden.

Kunster for publikum

Noget af det værste jeg ved er ignoransen, der endnu ikke har fået slidt den akademiske ham af. Anmelderen der er så dum at man kan prikke ham eller hende på øjnene, uden at de ville registrere det. Anmelderen der hverken kan se eller høre. Anmelderen der måske hellere ville have været skuespiller, instruktør, forfatter, koreograf eller sanger. Anmelderiet udformet som en stadig hallucineret straffeekspedition ind i kunstens verden i stedet for en meningsfuld dialog. Siden Goethe burde det ellers være almen viden at »kun det frugtbare er sandt«.

Andre katastrofepunkter forekommer mig at være det dårligt udførte håndværk: Anmeldere der signalerer synligt besvær med, hvad de overhovedet har at sige, og fortvivlet griber fat i stykkets titel, dramatikerens biografi eller et andet halmstrå. Ikke som en lirke indgang, men for dog at fylde spalterne ud med et eller andet i stedet for at nå frem til at fortælle læseren, hvad der er foregået for deres øjne.

Teatret er ved at miste troen på sig selv: Afstanden mellem underholdning og kvalitetsteater er blevet større, samtidig med at de gamle succeser graves op igen og igen.

Jens Kistrup

Det er ikke kun pressens skyld, men også teatrenes manglende evne til at argumentere for sin uundværlighed og teaterkunstens vidunderlighed.

Erling Weise, UBOT

Hertil kan ofte tilføjes: Manglende relevant viden og manglende indsigt i teatrets arbejdsvilkår – bl.a. hvad der er dramatikerens, instruktørens og skuespillerens arbejde. I det hele taget den manglende entusiasme eller talent for sit virke!

Hvad jeg omvendt holder af, er anmelderen der mestrer den kærlige dialog, som har set noget jeg har overset eller ikke vil have kunnet se, som kan give et perspektiv der bibringer indsigt og forståelse. Anmelderen der kan smitte med sin entusiasme eller rejse en stejl tvivl.

Det er om sådan et par »anmeldere« at Ingmar Bergman et sted skriver, at han af den ene lærte »håndværket« og af den anden »en vis tankeklarhed. De kneb mig, gennemlevede mig og viste mig til rette.«

Og så tilføjer han forsonende i munden på den ene: »Forestil dig en kridtstreg. På den ene side står du, på den anden side din kritiker. Begge gør i kunster for publikum.«

Anmelderens ti bud

Da jeg prøvede at udkrysta-

lisere disse flygtige tanker, kom de til at forme sig som ti bud til anmelderne, som fik følgende ordlyd:

1. Udførelsen af dit håndværk skal forme sig som en diskussion med kunsten og ikke mod den.
2. Du skal bringe dig i øjenhøjde med det du ser.
3. Du skal sanse det du ser og ikke ile efter at forstå det.
4. Men du skal forstå det – og du må give din forståelse perspektiv af en eller anden art.
5. Du skal rose og kritisere som din sansende forståelse byder dig det: pege på forbilled- lighed, mangler, fejl- og vild skud, genialitet eller sindssyge i det foreliggende stykke/forestilling.
6. I din perspektiveren fremad må du pege på reelle veje og muligheder og ikke kun dem som en

re alle var nogle, der syntes at mestre den kærlige dialog eller endog monolog. Og for det andet viste det sig – som en delvis følge heraf – hurtigt at den atmosfære, der tog rummet i besiddelse, ikke tilhørte nogen kampplads, men snare- re det fællesskab der kan opstå, når truede minoriteter finder sammen: Dramatikens dramatiske vilkår i dagspressen diskuteret i et uddramatisk toneleje.

Snakken sigtede mod en fælles forståelse og ikke om at få trukket fronter op. Der blev snakket for noget og ikke mod nogen. Kistrup formulerede f.eks. meget enkelt sin rolle som den hvis opgave det er »at holde det liv i live, der trods alt er der«, og at den krise, vi er vidne til, i virkeligheden er teaterjournalistikens krise og ikke teatrenes

ordet »børneteater« som et tilsyneladende gangbart skældsord, eller når man totalt fortabt i event-kulturens nyhedsstrøm automatisk placerer musicals på førstepladsen over relevant stof og henviser teateranmeldelser til en placering i fodenden af avisen.

Selvfølgelig skal man ikke give plads til revl og krat, selvfølgelig skal der prioriteres, og selvfølgelig kan man som kulturredaktør glæde sig over korte anmeldelser af typen: »Set!« eller »Anmeldes? – Det skulle da være til politiet!« Og det skal osse gerne indrømmes, at chancen for at kede sig i teatret fre-

tysker engang konstatere- de).

I den forstand er Dr. Dante et levende teater. Det betyder noget, det vil noget. Det lever og ånder i sin tid og vil ikke bare fylde sæderne med folk, der lige så godt kunne slå tiden ihjel med noget quiz og noget knas.

For 150 år siden filosoferede Søren Kierkegaard sig frem til, hvordan en fremtid ville se ud, hvor man ikke længere kunne forholde sig lidenskabeligt til en idé – det kunne jo f.eks. være idéen om at det er vigtigt at holde det liv i live, der trods alt er der.

Kierkegaard konkluderer: »Sæt en saadan Tid opfandt de hurtigste Befordrings- og Communications-Midler, utallige Udveje til at disponere over forenede Pengekræfter: hvor ironisk, at Befordrings-Væsenets Hurtighed og Communicationens Hastværk staaer i omvendt Forhold til Raadvildhedens Sindrægtighed.«

Nu var Søren Kierkegaard bestemt ingen ynder af aviser og avislæsere; men spørgsmålet er, om ikke medieudviklingen har bevæget sig således, at den eftertanke, som tidligere havde sin plads uden for aviserne, i forhold til de øvrige medier i dag netop har en chance her. Bruce Willis iagttagelse af hvordan markedsforholdene fungerer kan være rigtig nok, men hvorfor skal markedet absolut have det sidste ord?

Der er prognoser, der peger på, at vi om et par år kun har to betydende aviser i Danmark. Så hvis kulturredaktørerne bare følger trop i event-kulturens slipsstrøm, hvor forskellen mellem reklameskrig, foromtaler og egentlige anmeldelser løber ud i et, så er der under alle omstændigheder nogen, der får en lang næse – og blir meget uaktuelle.

Det gælder i stedet om at tage stilling til teatret og teatrene, fornemme grøden i luften – og give plads til meningen!

Søren Gorm Hansen har været medlem i Solvognen, Jomfru Ane Teatret og Artibus og er magister i litteratur. Indlægget er bearbejdet og beskåret af redaktionen

kvensmæssigt kan forekomme at være større end rimeligt er. Men den holder ikke en bloc. Det gælder ikke hver gang, ikke altid.

Der er et liv i teatret, og der er en interesse, som endda er større end længe set. Ved siden af de etablerede teaterskoler skyder en masse alternative op. Et hav af højskoler har teater på programmet. En mængde unge mennesker bruger en i forvejen sparsom økonomi til at bringe sig indpas i teatermæssig sammenhæng.

Lars Kaalund får nu Gasbeholderen og vil praktisere en ældgammel teateridé: ensemblet – som har været praktiseret under mindre bevågenhed i børne- og FAST-teatrenes regi i over tyve år. Dr. Dante, der osse delvist praktiserer ensemble-idéen, formår at trække et ungt publikum ind som ingen andre teatre.

Rådvildhedens Sindrægtighed

Det borgerlige samfund fik bl.a. sin begyndelse ved at borgerne satte sig ind på de nye kaffehuse og begyndte at tale sammen over en kop kaffe. De havde sig selv som objekt for diskussion og forstod derpå hurtigt sig selv gennem den omvej som består i en refleksion over kunstværker (som en

krise.

Og her kommer kulturredaktørerne så ind: I burde i højere grad kende jeres besøgelsestid og give plads til det liv der trods alt er der – til tiden!

Klaus Hoffmeyer udtalte for nogle år siden, at teatrenes rolle burde være den at diskutere, om vi overhovedet vil have et samfund. Vil vi komme hinanden ved? Og han har i sin egenskab af skuespilchef for Det Kongelige Teater givet dansk dramatik en platform i næste sæson, som ikke har set sin lige. Det er naturligvis fint, at man kan komme i kontakt med naboen og alverden over internettet, men den direkte tale og det levende ord skulle nødtigt forsvinde af den grund. Den stående diskussion af, hvem vi er, kunne eller burde være har i teatret et af sine bedste medier – og er vel osse særlig påkrævet i en tid hvor Bob Dylans ord »Time is a jetplane, it moves too fast« stadig må sige at være dækkende.

Grøde i luften

Det er udtryk for ignorans, når man med sideskilningen i orden bruger

privat moral eller smag hallucinatorisk kunne pege på.

7. Du må være til stede i din samtid for at udføre dit håndværk på relevant vis.
8. Du skal føre en tale der i princippet kan forstås af ethvert vågent menneske.
9. Du må skrive så læseren ikke falder i søvn, men spærrer øjnene op.
10. Hvilke guder du end dyrker skal samvittigheden have det sidste ord: du må om nødvendigt være respektløs!

Med disse overvejelser i bagagen mente jeg at have gjort mit hjemmearbejde godt nok og være rustet til at lede slagets gang, når anmeldere og teaterfolk skulle i ringen mod hinanden.

Minoriternes fællesskab

Nu viste det sig, at de tilstedeværende teateranmelde-

Teateranmeldelserne er ved at blive »fodende« stof, der skubbes helt ned i den del af avisen, hvor der knapt nok er liv...

Jens Kistrup

Før kunne man beregne publikum ud fra anmeldelsen: God lig mange, dårlig lig få – men sådan hænger det ikke sammen længere, og spørgsmålet er, om folk overhovedet længere læser anmeldelser.

Hanne Nielsen, Bådteatret

TEGNING: BOB KATZENELSON

Drop den hysteriske ungdomsfixering. Lad dem være i fred – det er et labilt publikum, som nok skal indfinde sig senere.

Carsten Bang, Jomfru Ane Teatret

Professor Arli's Dukke-Teater

præsenterer:

Askepot

Frit efter Brdr. Grimm & Walt Disney

Alle børns favorit-eventyr

12. oktober - 16. november 1997

Mandag-fredag kl. 9.30 og kl. 11.00

Søndag kl. 14.00 og kl. 15.30

Jul i Klokkeby

Med den rigtige julmand

Julens hyggeligste teateroplevelse

19. november - 19. december 1997

Mandag-fredag kl. 9.30 og kl. 11.00

For begge forestillinger:

Aldersgruppe: 3-9 år

Varighed: ca. 50 min.

Billetsalg: Mandag-fredag kl. 12.00-14.00.

På telefon 3537 5152. Billetsalget starter 1. oktober

Brochure kan rekvireres.

OBS!
Forestillingerne er
refusionsberettigede
efter teaterloven.

Åboulevard 32 · 2200 København N

Telefon 35 37 51 52

Bus: 8, 12 og 13 lige til døren

BØGER

Ved Carsten Jensen

Dukker på scenen

Marionetteater, dukketeater, modelteater, Mester Jakel-teater, figurteater, objektteater, animationsteater – teaterformen, hvor skuespilleren og mennesket er trukket i baggrunden til fordel for dukker, ting, skygger m.v. har mange navne, men også mange forskellige fremtrædelsesformer.

Ida Hamre, der er lektor og Ph. D. fra Danmarks Lærerhøjskole, har begået en imponerende og omfattende gennemgang af denne form for teater. Hun præsenterer nogle af de mange forskellige former, der findes verden over og dukker ned i såvel praktiske som teoretiske elementer. Hun diskuterer æstetik og fremtrædelsesformer og filosofi og didaktik og søger at afgrænse de forskellige former for det teater, som hun under et vælger at kalde animationsteater.

Bla. er det vigtigt for hende at undgå termen *dukketeater*, der dels forekommer hende upræcis og dels er belastet af, at folk i almindelighed så tror, at det »blot« er en form, der henvender sig til børn. Det er i øvrigt også en af grundene til, at termene *figurteater* eller *objektteater* vinder mere og mere indpas også i danske dukketeaterkredse.

Der levnes også plads til især den europæiske animationsteaterhistorie og dens store fixpunkter (Mester Jakel, Commedia dell'arte-traditionens udløbere, Guignol m.fl.) i et af bogens mere underholdende afsnit.

»Marionet og menneske« udmærker sig også ved sine rigtigt mange og rigtigt spændende illustrationer, hvis omfattende sidetekster lejlighedsvis truer med at stjæle interessen fra den egentlige tekst, der i perioder mister spændstigheden – og med fraser ala »i det følgende vil jeg søge at redegøre for...« antyder, at

der her er tale om en omarbejdet akademisk afhandling.

Det gør dog ikke brugsværdien mindre for studerende og lærere og andre interesserede i den mangefacetterede kunstart, som animationsteatret udgør.

»Marionet og menneske - animationsteater, billedteater - om teaterformens teori og praksis«. Af Ida Hamre. 176 sider, rigt ill., kr. 298. Forlaget DRAMA.

En af bogens mange gode illustrationer er dette træsnit fra ca. 1820, der viser Guignol og hans teater i aktion

Ludvigssens Minde

Smukt omkranset af forfatteren (og svogeren) Peter Seeberg, der tager sig af forordet, og Odin Teatrets Eugenio Barbo, der står for efterordet, fortæller teatermennesket Chr. Ludvigsen sin egen teaterhistorie.

Anledningen er hans pensionering som lektor fra Dramaturgi ved Aarhus Universitet i foråret efter mere end 33 års ansættelse.

Men til Ludvigssens teaterhistorie hører også et imponerende virke som igang- og oversætter, dramaturg, administrator m.m. Og selv om han – angiveligt pga. tids- og pladsnød – kun får skrevet sig op til 1967, er disse sider i »Det begyndte med Beckett« fornøjelig læsning. Til trods for en uhyrlig tegnsætning og nogle lejlighedsvis ret kluntede formuleringer.

Men spændende er det at læse om Chr. Ludvigssens

meriter. Han var bannerfører for det absurde teaters indpas i Danmark og førte i øvrigt en omfangsrig korrespondance med Samuel Beckett. Han var aktiv omkring Studenterscenen, Fiolteatret, Odin Teatret m.fl. og har sat mange tydelige mærker på dansk teaterliv.

Udover de afbrudte erindringer består hæftet af en række udvalgte artikler fra Ludvigssens hånd gennem 40 år samt en omfattende bibliografi og nogle herlige fotografier af Chr. Ludvigsen i meget forskellige situationer.

Det er en meget stor teaterpersonlighed, der nu er igang med sit givetvis meget aktive otium. Og hans kolleger på Dramaturgi i Aarhus hylder ham da også med en publikation, hvori Elin Andersen, John Andreassen og Jørn Langsted m.fl. i deres artikler strejfer nogle af Ludvigssens mange virkefelter, herunder den absurde dramatik og teaterlov-givningen.

»Det begyndte med Beckett – min egen teaterhistorie«. Af Chr. Ludvigsen. 128 sider. »Til Chr.« Af Elin Andersen m.fl. 90 sider. I serien *Aktuelle Teaterproblemer* nr. 43.

Begge publikationer fås gratis – mod betaling af porto – ved henvendelse til Institut for Dramaturgi, Aarhus Universitet (Tlf. 89 42 11 11)

Chr. Ludvigsen – et fixpunkt på Institut for Dramaturgi

Nye Stykker

Instruktøren og forfatteren Thomas Malling har taget endnu en klassiker under behandling, nemlig soldat Svejks kamp mod krigens tåbeligheder. Livet i en lille provinsby efter krigen er emnet for Peter Hyldahls folkelige komedie – og så har Kaj Himmelstrup begået et bestillingsstykke om forholdet mellem efterkrigstidens generationer for og i samarbejde med Teaterkatten i København.

»Den gode soldat Svejks eventyr«. Af Thomas Malling. 80 sider, kr. 138.

»New Look 1947«. Af Peter Hyldahl. 48 sider, kr. 98.

»Olsens kufferter«. Af Kaj Himmelstrup. 80 sider inkl. noter, kr. 138. Alle på Forlaget DRAMA.

Teaterliv i tal

I sæson 1995-96 arrangerede 72 teaterforeninger 941 forestillinger for 353.681 voksne og 1025 forestillinger for 139.251 børn og unge i det lokale miljø.

Det kan man læse i Danmarks Teaterforeningers nyeste rapport om nationens tilstand, set fra teaterforeningshøjde. Rapporten giver udtryk for en forsigtig optimisme for fremtiden, ikke mindst pga. den forsøgspulje på to mio. kr. om året i tre år – startende fra den kommende sæson – der som underskudsgarantiordning forhåbentlig vil afspejle en større bredde i repertoiret.

Men DT er med rette nervøse for, om nye kulturministerielle tanker om at afskaffe abonnementsordningen. Det vil være det samme som at afskaffe det decentrale teater, hedder det i rapporten, hvori de lokale teaterforeningers aktiviteter er skrevet i tal og kolonner.

»Rapport 96«. Udgivet af Danmarks Teaterforeninger. 114 sider.

TIDSSKRIFTER

I Teater ET har Kirsten Dahl haft en snak med Hans Rønne om dennes måde at lave teater på. Han har med sit Teatret har begejstret børn, unge og voksne med sine tragikomiske commandorids i underbevidstheden, og i sidste sæson ville roserne ingen ende tage, da han satte »Napoleonskrigen« op på Svalegangen i Århus.

Blandt andre læsværdige artikler i nogle af de tidsskrifter, redaktionen har modtaget siden sidst, er:

Teater ET nr. 84: Interviews med instruktøren Katrine Wiedemann, Dr. Dantes Nikolaj Cederholm og dramatikeren Bo Hr. Hansen; Teater-, Danse- og Musikteaterprisen.

entre nr. 3/97: Göteborgs Stadsteater i krise; om et integrationsprojekt i Malmö, der kombinerer kultur- og indvandrerpolitik; interview med skuespilleren Johan Ulveson. **Nr. 4/97:** Om at lære at skrive dramatik under pres; interview med instruktøren, skuespilleren og teaterpædagogen Tom Fjordefalk.

Teaterbladet nr. 202: Om Dacapo, der med sit arbejdspladsteater har fundet en spændende nicheproduktion; om at blive omskølet fra skuespiller til underviser. **Nr. 203:** De »store« små storbyteatre er klemte i den nye teaterlovgivning.

Teatertidningen nr. 2/97: Den nye dramatikergeneration i England; Formens politik – Botcho Strauss' »Ithaka« i München. **Nr. 3/97:** Flygtningeskæbner som teater; essay af Kjerstin Norén om teatrets motiv.

Rampelyset nr. 233: Rapport fra TheaterVision 97; Teaterkattens opsætning af Kaj Himmelstrups »Olsens kufferter«. **Nr. 234:** Projekt »Saltets vej«. Malmö Amatør Teater Forum.

Drama nr. 2/97: Mod en æstetisk revolution i pædagogikken; interview med Keith Johnstone.

Terpsichore nr. 2/97: Om koreografen Meryl Trankard og hendes svævende dansere; interview med danser og koreograf Anders Christiansen.

Dansk UNIMAs nyhedsbrev nr. 2/97: Punch – interview med Lindsay Kemp.

LÆSERNE SKRIVER

Etableret formsprog

I forbindelse med DR2's temalørdag (sendt 10. maj, red.) om dansk børneteater var et af de bandede indslag og efterfølgende kommen-

tarer knyttet til Ods-herred Teatercenters samarbejde med Statens Teaterskole. Bag ideen ligger en rigtig god tanke om at give skuespillerne en fornemmelse af, hvad det vil sige at spille børneteater.

Som paneldeltager var der begrænset mulighed for at kommentere de enkelte indslag, men jeg vil alligevel gerne give udtryk for min undren over, at man i netop

denne sammenhæng vælger stykker og en instruktør, der i sit formsprog ligger så tæt på af det etablerede teater.

Jeg mener, som så mange andre, at børn er hele menneskers erfaringer, og at der derfor ikke er mange temaer omkring det at være menneske, der ikke kan behandles kunstnerisk i forhold til børn. Men jeg mener også, at børneteateret

netop adskiller sig fra voksne teateret i sit valg af form.

Jeg er klar over, at der formmæssigt er en meget glidende overgang fra 9-10-års alderen og op imod det traditionelle teaterudtryk, men det er som om hele den del af børneteateret, der spiller for mindre børn og indskolingsområdet, glimrer ved sit fravær – såvel i medierne som i den almindelige diskussion internt på området.

Også for mindre børn laves glimrende teater, men dette teater er formmæssigt bundet op på en meget større grad af episke elementer, på en stærkere fokusering på visuelle, musikalske og kropslige udtryk og ofte også med brug af stilelementer fra dukketeater, storytelling, klovning m.m. – alt sammen discipliner, jeg ikke har indtryk af, at der bliver stiftet særlig meget bekendtskab

med på Statens Teaterskole!

Det forekommer derfor ikke umiddelbart frugtbart, at man – i den sparsomme tid, man har adgang til at arbejde med disse kommende skuespillere, vælger at fokusere på et formsprog, der er så identisk med det, de i øvrigt beskæftiger sig med under deres uddannelse.

Josefine Ottesen
dramatiker/instruktør

9. Teaterfestival i Odense

6.-9. november 1997

Teaterfestivalen i Odense præsenterer i år for 9. gang et spændende program med 10 nye forestillinger fra Danmark samt gæstespil fra Tyskland og Rusland.

Festivalen arrangeres af Teatret Gadesjakkert, Børneteateret Skægspire og Vintapperteateret, Foreningen af Små Teatre samt Teatercentrum i samarbejde med Teaterhuset og Odense Kommune.

SPILLESTEDER

Forestillingerne afvikles i Teaterhuset, Filosofgangen 19 og i Magasinet i Brandts Passage.

FESTIVALFORESTILLINGER:

Teatret Artibus

»Kvinden som giftede sig med en kalkun«

DRT

»To med det hele«

Granhøj Dans

»Obstruction Ultimatique«

Teatret Møllen

»Jeppe på Bjerget«

Vigga Bro og Odsherred Teater

»Orkanens øje«

Teatret

»Sit«

Det Lille Turnéteater

»Nazaræeren«

(Vi regner med at kunne føje tre spændende forestillinger til programmet)

GÆSTESPIL MED:

Rostov Theatre for Young Spectators fra Rusland med Tjekhovs »Three Sisters«. En prisbelønnet forestilling, som gæstespiller på Festivalen med to opførelser. Gæstespillet er støttet af Teaterrådet.

Kulturetage »24 Hours with an Indisposed Queen«. Spændende og nyskabende gæstespil fra Tyskland. Gæstespiller på Festivalen med to opførelser.

PROGRAM

Program over festivalens forestillinger kan rekvireres fra:

9. TEATERFESTIVAL

Teaterhuset

Filosofgangen 19,

5000 Odense C

Tlf. : 66 19 49 00

FAX: 66 14 49 50

BILLETTER

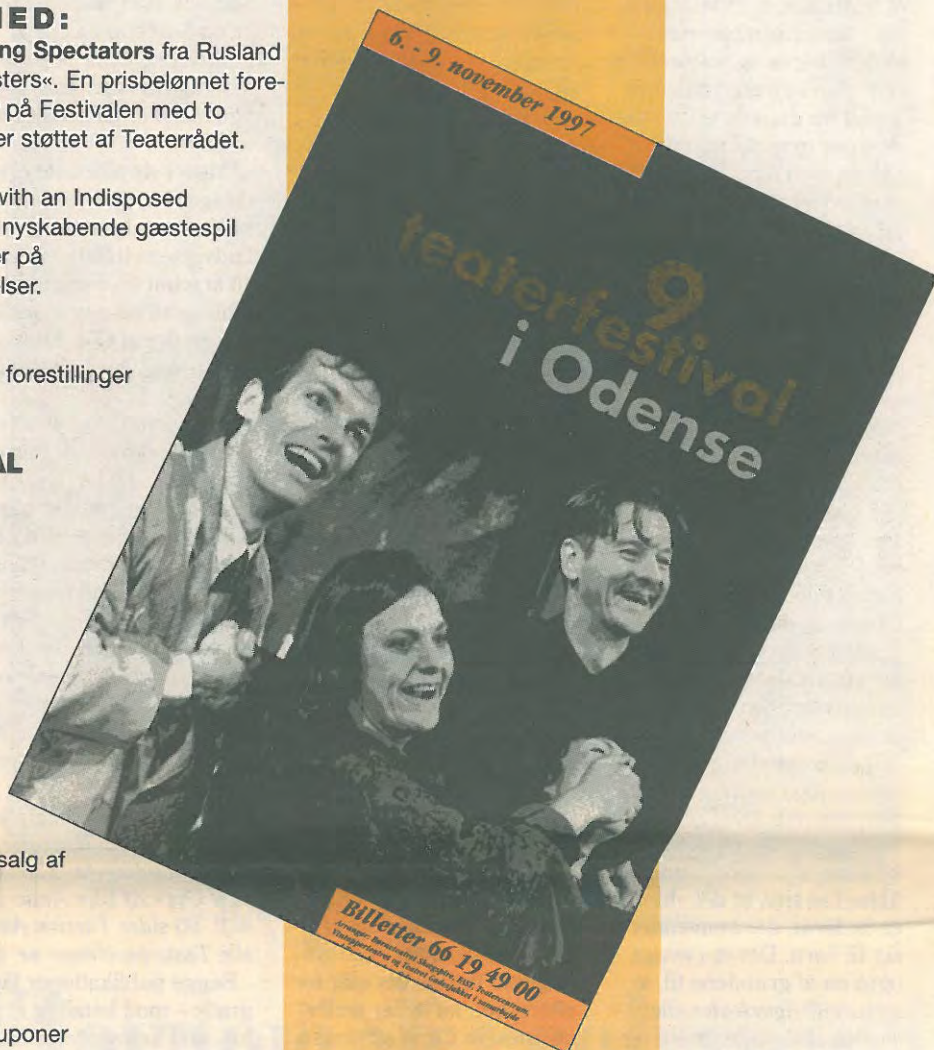
Billetter kan bestilles fra 6. oktober på telefon 66 19 49 00

Billetter sælges til løssalgsprisen 75 kr.

Fyns Amt yder tilskud til salg af billetter i abonnement, 3 billetter til 150 kr.

Ungdomsbilletter (u. 25 år) sælges til 40 kr. pr. stk.

Desuden kan ARTE/DT-kuponer benyttes.

ANDRE AKTIVITETER OG TILBUD UNDER FESTIVALEN

NATCAFÉ

Under festivalen er der natcafé fredag d. 7. og lørdag d. 8. november fra kl. 22-02 med underholdning og musikalske indslag. Adgangsbillet til natcafé koster 20 kr.

KULTURPOLITISK DEBAT

Torsdag d. 6. november kl. 13-17

»Hvor er ansvaret for kultur- og teaterpolitikken, nu og i fremtiden?« – ansvarsfordelingen mellem stat amt og kommune.

Deltagerpris endnu ikke fastsat.

DET MULTIKULTURELLE TEATER

Fredag d. 7. november kl. 13-16

Foredrag v/ Philip Hedley, leder af Stratford Theatre, London og Dr. Daniel Meyer-Dink Gräfe, University of Aberystwyth, Wales

Deltagelse kr. 25

TEATERKONFERENCE

Lørdag d. 8. november kl. 10-13

Workshop med Stanislavski-metoder ved Vladimir Chigishev, kunstnerisk leder af Rostov Theatre for Young Spectators.

Deltagelse kr. 200,-

WORKSHOP

Lørdag d. 8. november kl. 13-16 og søndag d. 9. november kl. 11-14

»Fra Stanislavski til nu – teatret på vej mod et nyt årtusinde«

Deltagelse kr. 25

TILMELDING

Tilmelding til konference, workshop, foredrag eller debat sker ved indsendelse af betaling med angivelse af navn, adresse og telefonnummer inden d. 20. oktober til 9. Teaterfestival.

Efter deadline vil de tilmeldte få besked om deltagelse og sted.

OFF-

FORESTILLINGER

En række forestillinger tilbydes som off-forestillinger i Odense under Festivalen:

Mimeteatret »Kan det ses« – fra 10 år og op

Projektteatret »Livsfrisen – med Edvard Munchs pensel og pen«

Odense Danser »Et møde med dansen« fra 13 år og op

Odense Internationale Musikteater »Opfindelsen af ensomhed«

Odense Internationale Musikteater »Det fedtede slips – et Dan Turèll Show«

Odense Teater »Skønhedsdronningen fra Leenane« & »De Tre Musketerer«

Russisk gæstespil – »Three Sisters«

AnemoneTeatret

Suhmsgade 4
1125 København K
Tlf. 33 32 19 49
Fax 33 32 19 94

Kærestebrevet

Forestillingen, der spiller stationært i januar og februar 98, kan nu også købes som turneforestilling i perioden 15.2-1.3 og 15.9-15.11.98

Spilleareal:

Br: 5 m, h: 2,3 m, dy: 3 m.
Varighed: 45 minutter
Pris: 125 tilsk. (inkl. voksne):
5.500 kr. + moms
175 tilsk. (inkl. voksne - kun familieforestillinger):
6650 kr. + moms.
Se i øvrigt Den Røde
Brochure side 19.

Dukketeatret Svantevit

v. Sven Haarder
Strandgade 15 B
5300 Kerteminde
Tlf. 65 32 32 34

Dukketeatret Svantevit har fået refusionsgodkendelse for forestillingen »Fyrtøjet«.

Bjørneteatrets nye numre

Fra september måned er Bjørneteatrets tele-data ændret til:
Tlf. 59 26 82 65
Fax: 59 26 82 81
Adressen forbliver dog
G. Stationsvej 12,
4591 Føllenslev

Vestvolden flytter

Egnsteatret i Hvidovre har fået nyt værested. Maskinhallen i en nedlagt krydderfabrik for enden af Hovedstensvej er bygget om til teatersal, værksted, prøvesal, garderobes, lagerrum, kontor- og mødelokaler m.m.
Vestvolden holdt housewarming 5. september og har fremover adressen:
Vestvolden
Hovedstensvej 47-49
2650 Hvidovre
Tlf. og Fax: uændret

Adresseændring:

Teatret Lampe
c/o Gangart
Nørrebrogade 5C
2200 København N
Tlf 35 36 19 47

Den uartige Caroline

Historien om Caroline, hvis nysgerrighed og drengagtige vove-mod uafbrudt bringer hende på kant med de voksne.
Varighed: 45 minutter
Dramatisering: Lisbet Gad
Dramaturg: Bent Holm
Instruktør: Gitta Mallings
Dukkeførerkonsulent: Lars Sønnersjø
Scenografi og dukker: Marianne Jørgensen
Musik: Peter Jankovic
Skuespiller: Anne Nøjgård
Se i øvrigt Den Røde
Brochure side 117

Teatergruppen **Gadesjakket** og Børneteatre **Skægspire** har pr. 1. juni fået ny - og fælles - adresse:

TEATERHUSET
Filosofgangen 19
5000 Odense C

Tlf. & Fax-numre er uændret.

Pga. problemer med færdiggørelse af Teaterhuset er den officielle indvielse i øvrigt udskudt.

Væk med egn

Vendsyssel Egnsteater har efter 14 års virke besluttet sig for at forkorte sit navn til Vendsyssel Teater. Teaterleder **Kasper Wilton** oplyser, at man har tænkt sig godt om før navneændringen.

Fruens Teater

Zenia Hansen og **Grete Tulinus** er med 600.000 teaterrådkroner i ryggen i fuld gang med deres nye børneteater, Fruens Teater, hvis første forestilling bliver »Den lille havfrue«, der får premiere til januar.

Svantevit

Danmark er blevet endnu et teater rigere, idet Dukketeatret Svantevit fra efteråret spiller H.C. Andersens »Fyrtøjet«, som bl.a. kan opleves ved Horsens-festivalen. Bag Svantevit står **Sven Haarder**, der netop har afsluttet fem års studier ved Hochschule für Schauspielkunst i Berlin.

Han er nu for uddannet dukkespiller at regne, og Svantevit er netop blevet refusionsgodkendt af Teaterrådet.

Ny åben scene i København

Teaterlaboratoriet har nu etableret Åben Scene i Huset i Rådhusstræde 13 i det indre København og er klar til at tage imod gæstespil, workshops, foredrag m.m.

Det er teaterrummet på 4. sal i Huset, hvor Husets Teater holdt til før udflytningen til Halmtorvet, der nu igen kan bruges til det gode formål, og teaterleder **Paul Opstrup** kan kontaktes på tlf. 33 15 20 02.

Elektronisk mødested

Den nordiske børne- og ungdomskultur er nu også gået på internettet, og har opkaldt sit elektroniske mødested efter gudernes ditto i den nordiske mytologi, nemlig Valhalla.

Her vil være nyhedsbulletiner, kommunikationsforum, oversigt og relevante institutioner, fonde m.m. - og netadressen er: <http://valhalla.norden.org>

Berejst Altankasse

Paraplyteatret var i juli måned i Seoul i Sydkorea med ti opførelser af forestillingen »Min altankasse«, der blev spillet på

engelsk og med simultan-tolkning til koreansk.

Sydkorea blev dermed det 21. »land«, som fik besøg af »Min altankasse«, der tidligere - udover Danmark selvfølgelig - har været vist i Belgien, Bhutan, Canada, (det daværende) DDR, England, Finland, Frankrig, Grønland, Holland, Ile de Réunion, Italien, Norge, Rusland, Schweiz, Sverige, Tjekkioslovakiet, (Vest)Tyskland, Wales og Østrig.

Til næste sæson er forestillingen inviteret til Irland, Kroatien og New Zealand - og takket være Paraplymanden Ray Nussleins gode sprogøre bliver langt de fleste gæste-forestillinger opført på landets eget sprog.

119 forestillinger

Hele 36 forskellige børneteatre lægger vejen ad Odsherred i indeværende sæson, hvortil teater- og musikforeningen har indkøbt 119 forestillinger til skoler og institutioner. AnemoneTeatret topper med 16 forestillinger, tæt fulgt af Mariehønen med 15 og Mister Jones med 10 forestillinger. Børneteaterudvalget har arrangeret fem offentlige forestillinger, hvor hele familien kan komme i teatret sammen.

AnemoneTeatre
»Kærestebrevet«
- på farten igen

Sommerhilsen fra FDD

Foreningen af Danske Dramaturger (FDD) har et medlemsblad der udkommer ca. fire gange om året og også gerne optager informationer og artikler fra jer!

FDD har eksisteret i syv år og har ca. 100 dramaturger fra hele landet samt 35 studerende som medlemmer. Medlemmerne er beskæftiget med alt inden for dramaturgi, teateradministration, pr, undervisning, forskning m.m. og mødes flere gange årligt til seminarer og foredrag.

Redaktion:

Foreningen af Dramaturger
c/o Lars Neve Rymarksvej 42
2900 Hellerup

New Now Dancing Space

Tilbyder

udlejning af dansestudier og scene!

Store sal: 175m², 10 x 17,5 m, fjedrende dansegulv
Lille sal: 75 m², 7,5 x 10 m, fjedrende dansegulv

Spejle, barre, foyer, bar, omklædnings- og bade-faciliteter. Mulighed for leje af dansevinyl og lys

FLINTHOLM ALLE 26 K. I.
2000 FREDERIKSBERG

Tlf.: 38 88 91 00 • Fax: 38 88 65 61

SKO I SKABET

For 2-6 årige. Poetiske, humoristiske og musikalske billeder og fortællinger fra skoernes og støvlernes verden.

NB! Ekstra turnéuge
12 - 17. januar.

ULV I FORKLÆDE

For 12 årige og op.

"Se det, se det! Det er vanvittig komisk og gør ondt på samme tid".
(Børn & Unge okt. 96.)

DEN TYVAGTIGE SKADE

TEATRO RIO ROSE. For 5-10 årige.
En ny bearbejdelse af Rossinis berømte operaeventyr. Kan spilles på gulv eller scene for 150 el. 300 tilskuere.

BJØRNETATRET
4591 Føllenslev - 59 26 82 65

Hulemandens jul

Julen er kommet - også til Hr. Kvist, der bor i en hule i skoven.

Hans store ønske er at blive til en skovnisse - bare for en dag...

Men det er lidt svært, for han har kun det gamle kluns, han går og står i - og købe nissetøj kan han ikke, for han har ingen penge - og der er også langt til landsbyen!

Men heldigvis sker der eventyrlige ting i en skov - især ved juletid: Der myldrer med julealfer - og de vil gerne, at Hr. Kvist skal ha' en god jul og få sit ønske opfyldt: at blive skovnisse og få skoven pyntet »juleligt«...

Alt dette og meget mere vil man kunne opleve i denne meget morsomme og hyggelige juleforestilling. Den veksler mellem dukketeater og levende teater. Der er selvfølgelig også sang og musik i forestillingen.

?!

Aldersgruppe: 2-7 år (familieforestilling)
Pris incl. moms: 3.125,- v. max. 80 børn
Varighed: 40 minutter
Spilleareal: Br. 4 m. Dy. 4 m. Hø. 2,30 m.
Medvirkende: Dukker og levende skuespiller
Spillested: Hos jer

I bedes bestille i god tid, da forestillingen spiller i en begrænset periode: Fra d. 20. november til d. 22. december.

**BØRNETEATRET
BLØB**

BØRNETEATRET BLØB • Gl. Møllevej 2 • 6640 Lunderskov • Tlf: 75 58 54 77

DET KONGELIGE TEATER

Kgs. Nytorv
Postboks 2185
1017 København K
Billettf: 33 69 69 69,
daglig kl. 13-19

"Den Grimme Ælling"

Det Kongelige Teater, Gl. Scene
Aldersgruppe: 4 år og op
Spilletidsp. kl. 13 og kl. 15
Spilleperiode: 12. okt, 26. okt. og
21. dec.
Billetpriser: 25-150 kr.
Yderl. oplys.: Repremiere 12. okt. - Ballet

"Prinsesse Dajli"

Det Kongelige Teater, Ny Scene
Aldersgruppe: 4 år og op
Spilletidsp. 9. nov., kl. 13, 10. nov.,
kl. 17, 12. nov., kl. 15 og 17, 16.
nov., kl. 13 og 15, 18. nov., kl. 17
Billetpriser: 40-100 kr.
Yderl. oplys.: Urvremiere 9. nov., Opera

CAFÉ LIVA

Nyhavn 22
1051 København K
Billettf.: 33 16 10 26,
man.-fre., kl. 14-18

"Ud af skabet"

Café Liva
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. Torsdag-Lørdag, kl. 21.
Spilleperiode: 19. sept.- 8. nov.
Billetpris: 110 kr.
Yderl. oplys.: Mulighed for spisning inden forestillingen.

"Årets Julecabaret 1997"

Café Liva
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. Mandag-Lørdag, kl. 21.
Spilleperiode: 29. nov.-20. dec.

BÅDTEATRET

Nyhavn 16
1057 København K
Billettf: 33 12 14 60,
man.-fre., kl. 10-16

"Saxo vender tilbage II"

Bådteatret
Aldersgruppe: Ungdoms-voksenfor-
restilling
Spilletidsp. mandag-fredag, kl. 20,
lørdag, kl. 17
Spilleperiode: 12. nov.-20. dec.
Billetpriser: Løssalg: 145 kr., *Arte-*
abonnement: 105 kr. Unge under 25
år: 80 kr.

BOLDHUS TEATRET

Admiralgade 26
1066 København K
Billettf. 33 11 90 90

"Julehuset"

Boldhus Teatret
Aldersgruppe: 2-6 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 20. nov.-22. dec
Billetpriser: børn, hverdage: 40 kr.,
voksne: 80 kr., søndage: børn: 40
kr., voksne: 90 kr.

ANEMONETEATRET

Suhmsgade 4
1125 København K
Billettelefon: 33 32 19 49,
kl. 10-14

"Hvad skal man tro?"

Anemoneteatret
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidsp. tir. & ons., kl. 9.30 &
11.00, tor., kl. 11 & 19, fre., kl. 19,
lør., kl. 13 & 15,
og søn., kl. 15
Spilleperiode: 16. sep.- 19. okt.
Billetpriser: børn/institutioner: 40
kr., voksne: 65 kr.
Yderl. oplys.: Repremiere fra 1990.

"Bamse og den kinesiske prinsesse"

Anemoneteatret
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidsp. tir. & ons., kl. 9.30 &
11.00, tor., kl. 11 & 19, fre., kl. 19,
lør., kl. 13 & 15,
og søn., kl. 15
Spilleperiode: 22. okt.-16. nov.
Billetpriser: børn/institutioner: 40
kr., voksne: 65 kr.
Yderl. oplys.: Repremiere fra 1985.

CAFÉTEATRET

Skindergade 3
1159 København K
Billettf.: 33 12 58 14

"Verteidigung der Sittsamkeit"

Frank Lüdecke, Gæstespil fra Ber-
lin
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 29. sept.-2. okt.
Billetpriser: 110 kr. – *alle Arte*
ordninger

"Opfindelsen af ensomheden"

Gæstespil med Odense Internatio-
nale Musikteater
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. kl. 21
Spilleperiode: 7.-10. okt.
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte*
ordninger

"Limbo"

Caféteatret
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 14.-17. okt.
Billetpriser: ikke oplyst

"Den Fremmede"

Caféteatret
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør. kl. 17
Spilleperiode: 18. okt.-22. nov.
Billetpriser: ikke oplyst

"Livet er ikke en dans på Rhodos"

Caféteatret
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør. kl. 17
Spilleperiode: 25. nov.-20. dec.
Billetpriser: ikke oplyst

TEATER FÅR 302

Toldbodgade 6
1253 København K
Billettf: 33 11 20 04

"Barnet ud med badevandet"

Teater Får 302
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20,
lør., kl. 17
Spilleperiode: 27. sept.-1. nov.
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte*
ordninger

DET LILLE TEATER

Lavendelsstræde 7
1462 København K
Billettf: 33 12 27 13

"Historien om BamseBjørnen og den lille Drage"

Det Lille Teater
Aldersgruppe: 4-8 år
Spilletidsp. man.-fre., 9.30 & 11.00,
søn. 13.30 & 15.00
Spilleperiode: 23. sept.-9. nov.
Billetpriser: Institutioner: 38 kr.,
løssalg: hverdage barn/voksen: 45
kr., søndag: Arte gruppe D

ZANGENBERGS TEATER

Bernstorffsgade 7
Tivoli
1577 København V
Billettf: 33 14 50 05

"Hvad fatter gør"

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidsp. man & tor., kl. 11 og
14., tir., ons. og fre., kl. 9.30 og 11.
Spilleperiode: 6. okt.-12. dec., (uge
42-43-44, se nedenfor)
Spilletidspunkter i uge 42-43-44:
tir.+ons., kl. 9.30 og 11, tor., kl. 14
og 17, fre., kl. 11 og 17, lør. kl. 13
og 15, søn., kl. 15
Billetpriser: Institutioner og grupper
over 10 pers.: 36 kr., børn og unge
u/ 25 år: 36 kr., Voksne: 60 kr.

"Sigurd, Pedersen og Bjerget"

Zangenbergs Teater
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidsp. man + tor, kl. 11 og 14,
tir, ons., fre., kl. 9.30 og 11. (uge 7-
8-9, se nedenfor)
Spilleperiode: 3. feb.-27. marts
1998
Spilletidspunkter i uge 7-8-9:
tir.+ons., kl. 9.30 og 11, tor., kl.
11og 14, fre., kl. 11 og 17, lør., kl.
13 og 15, søn, kl. 15
Billetpriser: Institutioner og grupper
over 10 pers.: 36 kr., børn og unge
u/ 25 år: 36 kr., Voksne: 60 kr.

TEATRET VED SORTE HEST

Vesterbrogade 150
1620 København V

"Blodets Sang og Den Grønne Vind"

Teatret Ved Sorte Hest
Aldersgruppe: Unge og voksne
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20
Spilleperiode: 12. sept.-18. okt.

TEATRET ZEPPELIN

Valdemarsgade 15
1665 København V
Billettf: 31 22 04 78, man.-fre.,
kl. 9.30-16.30

"Den hemmelige Have"

Teatret Zeppelin
Aldersgruppe: fra 8 år og voksne
Spilletidsp. ons.-fre., kl. 19,
lør.+søn., kl. 15
Spilleperiode: 27. sep.-2.nov.
Billetpriser: Løssalg: 110 kr.,
Ungdom: 45 kr., Gruppe: 90 kr.,
Rabatkupon: 90 kr.,
Gruppe, dag: 45 kr.
Yderl. oplys.: Dagforestillinger efter
aftale.

"Den lille Prins"

Teatret Zeppelin
Aldersgruppe: fra 8 år og op og
voksne
Spilletidsp. ons.-fre., kl. 19,
lør.+søn., kl. 15
Spilleperiode: 14. nov.- 14. dec.
Billetpriser: Løssalg: 70 kr., Ung-
dom: 40 kr., Gruppe: 55 kr., Rabat-
kupon: 55 kr.,
Gruppe, dag 40 kr.
Yderl. oplys.: Dagforestillinger efter
aftale.

RIALTO TEATRET

Smallegade 2
2000 Frederiksberg
Billettf: 38 88 01 88

"Værelse med sol"

Rialto Teatret
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20, lør., kl.
17
Spilleperiode: fra 13. sept.
Billetpriser: 175 kr. og 145 kr.

**JYTTE ABILDSTRØMS
TEATER RIDDERSALEN**

Allégade 7-9
2000 Frederiksberg
Billettf: 31 87 18 19

"Kalejdoskop"

Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidsp. 12.-18. okt., kl. 12 + 14,
20.-23. okt., kl. 10 + 12.
Billetpriser: 45 kr.

DANSESCENEN

Øster Fælled Torv 34
2100 København Ø
Billettf.: 35 43 58 58, kl. 12-16

**"Familiar Movements,
Sky Down & Gone Right Back"**

David Dorfman Dance, USA
Aldersgruppe: 10 år -
Spilletidsp. 11.-13. sept., kl. 20, 14.
sept., kl. 17
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte*
ordninger

"Et Paradis, trængt"

Skånes Danseteater, Sverige
Aldersgruppe: 10 år -
Spilletidsp. 18. sept.+ 19. sept.,
kl. 20
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte-ord-*
ninger
Yderl. oplys.: Billetnet: 38 88 70 22

**"The Solitary Shame Annou-
nced by a Piano"**

Ingun Bjørnsgaard Prosjekt, Norge
Aldersgruppe: 16 år -
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 1.-3. okt.
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte*
ordninger
Yderl. oplys.: Premiere: 1. okt. –
Billetnet: 38 88 70 22.

"En ganske særlig aften"

Julie Wolski Bentzon og Morten
Carlsen
Aldersgruppe: 10 år -
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 24.-27. sep.
Billetpriser: 40 kr.

**"Familieworkshop og Vækst-
huset" / Kulturnatten**

Cher Geurtze, Dansescenens ung-
domsprojekt.
Aldersgruppe: 8 år -
Spilletidsp. kl. 18-19.30, kl. 20.
Spilleperiode: 10. okt.
Billetpriser: Gratis
Yderl. oplys.: Tilmelding senest 10.
okt., kl. 12.

"Salto"

Dansefestival for børn og unge
Dansescenen
Aldersgruppe: 5-16 år
Spilletidsp. kl. 10, 12 og 14
Spilleperiode: 13.-18. okt.
Billetpriser: 25 kr.
Yderl. oplys.: tlf. 35 43 83 00

"Tomrum"

Koreografisk enterprise. Jens Bjer-
regaard.
Aldersgruppe: 16 år -
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 22.-31. okt., undtaget
søndag.
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte ord-*
ninger. Billetnet 38 88 70 22.
Yderl. oplys.: Premiere 22 okt.,
kl. 20

"Uattro"

Nyt Dansk Danseteater
Aldersgruppe: 10 år -
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør. kl. 17
Spilleperiode: 14.-29. nov.
Billetpriser: 170 kr./ 145 kr./110
kr./90 kr. – *Alle Arte ordninger. Bil-*
letnet 38 88 70 22.

"Spayed Mind Out"

Meg Stuart & Gary Hill,
Belgien/USA
Aldersgruppe: 16 år -
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 11.-13. dec.
Billetpriser: 110 kr., *alle Arte ord-*
ninger . Billetnet 38 88 70 22.

13-16 åriges unges

egne værker
Væksthusets ungdomsprojekt
Aldersgruppe: 13 år -
Spilletidsp. 17.-19. dec., kl. 19, 20.
dec., kl. 17.
Billetpriser: 20 kr.
Yderl. oplys.: Premiere 17. dec.,
kl. 19.

"Koreografiske undersøgelser.

Improvisation som metode"
Anders Christiansen med gæster
Aldersgruppe: 16 år -
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 1.-6. dec.
Billetpriser: 40 kr.

KANONHALLEN

Serridslevvej 2
2100 København Ø
Billettf.: 35 43 20 21.
Billetnet: 38 88 70 22

"Pentothal"

Teatret Cantabile 2
Aldersgruppe: 16 år og opefter
Spilletidsp. tirs.-søn., kl. 20
Spilleperiode: 13.-26. nov.
Billetpriser: 145 kr. Unge u/ 25 år:
80 kr.

**COMEDIEVOGNENS
BROSCENE**

Griffenfeldsgade 7A
2200 København N
Billettf. 35 36 65 69

"Jagten på Urmennesket"

Comedievognen
Aldersgruppe: 10-14 år
Spilletidsp. tor.+fre., kl. 19, lør., kl.

15 og 16.30, søn., kl. 15
Spilleperiode: 24. sep.-26. okt.
Billetpriser: Løssalg: 70 kr., grupper
(voksne): 55 kr., unge u/ 25 år:
40 kr.
Yderl. oplys.: Dagforestillinger kan
bestilles: Løssalg: 45 kr., Grupper:
40 kr. Refusionsberettiget. Varighed:
40 minutter.

"To med det hele"

Det Ripensiske Teaterselskab
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidsp. formiddag og eftermid-
dag
Spilleperiode: 8.-12. sept.
Billetpriser: Løssalg: 45 kr.,
grupper: 40 kr.

"Gensyn"

Jakob Mendels Teater
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidsp. kl. 10 og 11.30
Spilleperiode: 29.-31. okt.
Billetpriser: Løssalg: 45 kr.,
grupper 40 kr.
Yderl. oplys.: Varighed: 1 time

"Fra Himlen til Havet"

Teatret Månegøgl
Aldersgruppe: 2-5 år
Spilletidsp. man.-fre.,
kl. 9.30 og 10.45
Spilleperiode: 19. nov.-12. dec.
Billetpriser: Løssalg: 45 kr.
Grupper: 40 kr.
Yderl. oplys.: Varighed 30 minutter.

MARIPOSA TEATRET

Strandlodsvej 6c
2300 København S
Billettf: 32 96 66 69

Mariposa Aften

Café og underholdning den sid-
ste torsdag i hver måned
Mariposa Teatret
Aldersgruppe: Alle
Spilletidsp. kl. 19
Spilleperiode: 25. sep., 30. okt., 27.
nov. og 18. dec.

KALEIDOSKOP

Nørrebrogade 37
2200 København N
Billettf: 31 39 92 95

"De efterlevende"

Teater Får 302
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20, lør.,
kl. 17
Spilleperiode: 13. feb.-21. mar. 1998
Billetpriser: 145 kr., *alle Arte*
ordninger
Yderl. oplys.: BilletNet.

VIFTEN

Rødovre Parkvej 130
2610 Rødovre
Billettf: 36 70 45 21, man.-fre.,
kl. 16-18, lør/søn, kl. 12-14

"Hodja fra Pjort"

Familieteatret
Aldersgruppe: 5/6-12 år,
samt voksne
Spilletidsp. hverdage kl. 19,
lørdage og søndage, kl. 14
Spilleperiode: 3. okt.
+ 8. okt.-18. okt.

ISHØJ TEATER

Brentedalen 8
2635 Ishøj
Billettf: 43 73 60 98, kl. 9-15

"Troldmandens violin"

Ishøj Teater
Aldersgruppe: 3-10 år.
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.30, 11.15
og 13.15
Spilleperiode: Fra 8. sept.
Yderl. oplys.: Premiere 8. sept.

"Nissen på loftet"

Ishøj Teater
Aldersgruppe: 3-10 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.15,
10.40, 12,05 og 13.40
Spilleperiode: fra 10. nov.
Yderl. oplys.: Premiere 10. nov.

TAASTRUP TEATER

Kjeld Abells Plads
2630 Taastrup
Billettf: 43 52 17 69

"Robin Hood"

Taastrup Teater
Aldersgruppe: fra 10 år og opefter
Spilletidsp. man.-fre., kl. 10 og
19.30. (15. okt. + 17. okt., kl. 16)
Spilleperiode: 14. okt.-31. okt.

"Den vantro Thomas"

Taastrup Teater
Aldersgruppe: fra 14 år og opefter
Spilletidsp. man.-fre., kl. 10 og kl.
19.30, søn., kl. 19.30
Spilleperiode: 18. nov.-5. dec.

"Linda og Baronen"

Taastrup Teater
Aldersgruppe: 6 år og opefter
Spilletidsp. primo april 1998

TEATRET BAG KROEN

Ordruphøjvej 2
2920 Charlottenlund
Billettf: 39 63 10 96,
alle dage kl. 10-15

"Musefælden"

Teatret Bag Kroen
Aldersgruppe: 12-100 år
Spilletidsp. tir.-lør., kl. 20,
søn, kl. 19
Spilleperiode:2. – 20. sep
Yderl. oplys.: 11/2 time før fore-
stillingen tilbydes teatermenu.

"Dyrene i Hakkebakkeskoven"

Teatret Bag Kroen
Aldersgruppe: 3-12 år
Spilletidsp. tir.-ons., kl. 10, tor.-fre.,
kl. 16, lør.-søn, kl. 14
Spilleperiode: 23. sep.-16. nov + 10.
feb – 29. marts

"Mord på Menuen"

Teatret Bag Kroen
Aldersgruppe: 12-100 år
Spilletidsp. ons.-lør., kl. 19
Spilleperiode: 16. okt.-16. nov.
Yderl. oplys.: Under forestillingen
serveres 3 retters menu til 140 kr.

"Far til Fire"

Teatret Bag Kroen
Aldersgruppe: 5-100 år
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 19, lør.-søn.,
kl. 14 og 19
Spilleperiode: 29. nov.-21. dec.

"Karius og Baktus"

Teatret Bag Kroen
Aldersgruppe: 3-9 år
Spilletidsp. tir.-ons., kl. 10, tor.-fre.,
kl. 16, lør.-søn., kl. 14
Spilleperiode: 11. apr.-24. maj 1998

**SJÆLLAND
& ØERNE****ARRESØ TEATER**

Arresøgård allé 2, Ramløse
3200 Helsingør
Billettf: 48 71 24 25

**"Cleopatra på safari mellem
himmel og jord"**

Arresø Teater
Aldersgruppe: 11/2-4 år
Spilletidsp. man.-ons., kl. 10, lør.,
kl. 14
Spilleperiode: indtil 15. okt.
Billetpriser: 40 kr.,
grupperabat: 30 kr.
Yderl. oplys.: Billetbestilling nødvendig.

TEATER MUNGO PARK

Fritz Hansensvej 23
3450 Allerød
Billettf: 48 14 13 39

"Faust er død"

Teater Mungo Park
Aldersgruppe: 15-100 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20, lør., kl. 17
Spilleperiode: fra 20. sep.
Billetpriser: Voksne: 145 kr., Unge u/ 25 år: 95 kr.

"Design for Living"

Teater Mungo Park
Aldersgruppe: 15-100 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20, lør., kl. 17
Spilleperiode: Premiere 31. dec.
Billetpriser: Voksne: 145 kr., Unge u/ 25 år: 95 kr.

"Naboerne"

Teater Mungo Park
Aldersgruppe: 15-100 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 20, lør., kl. 17
Spilleperiode: Premiere 28. marts
Billetpriser: Voksne: 145 kr., Unge u/ 25 år: 95 kr.

KULTURHUSET GIMLE

4591 Føllenslev
Billettf: 53 46 81 88

"Den Rene Vare"

Teatergruppen Gadesjakket
Aldersgruppe: 13 år og op
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 21. okt.

"Den 8. dag"

Paraplyteatret
Aldersgruppe: 4-9 år
Spilletidsp. kl. 15
Spilleperiode: 8. nov.

"Soldaten og Døden"

Spinatfuglene
Aldersgruppe: fra 5 år
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 13. nov.

"To med det hele"

Det Ripensiske Teaterselskab
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidsp. kl. 15
Spilleperiode: 31.1.98

"Haiku"

Teatro Rio Rose
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidsp. kl. 15
Spilleperiode: 21. mar. 1998

"Danseteatersport"

Åben Dans Productions
Aldersgruppe: unge
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 10. mar. 1998

VORDINGBORG TEATER

Chr. Richardtsvej 45
4760 Vordingborg
Billettf: 55 34 01 19

"Pentothal"

Teatret Cantabile 2
Aldersgruppe: 16 år og opefter
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 3.+4. nov.
Yderl. oplys.: Premiere 3. nov.

MASKEN

Skolegade 16
4800 Nykøbing Falster
Billettf: 54 85 78 81

"Paradiso"

50'er komedie med slagere
Egsteatret Masken
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. ons.-fre., kl. 19.30, søn., kl. 15
Spilleperiode: 10.-14. sept. & 24.-28. sept.
Yderl. oplys.: Repremiere.

"Orkanens Øje"

Dramafortællinger med Vigga Bro
Spilletidsp. kl. 19.30
Spilleperiode: 23. sept.
Yderl. oplys.: Billetsalg hos Teaterforeningen, tlf. 54 85 60 33.

"SIT"

Teatret
Spilletidsp. kl. 19.30
Spilleperiode: 13. okt.

Yderl. oplys.: Billetsalg hos Teaterforeningen, tlf. 54 85 60 33.

"Fyrtårnet"**En poetisk historie for hele familien**

Egnsteatret Masken
Aldersgruppe: 5-10 år og voksne
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.30 og 11.15, lør., kl. 14
Spilleperiode: 25.nov. - 20. dec.
Yderl. oplys.: Premiere søn. 23. nov., kl. 16

FYN**KATAKOMBEN**

Vintapperstræde 39
5000 Odense C
Billettf: 66 13 25 01, kl. 11-15

"Livsfrisen - med Edvard Munchs Pensel og Pen"

Projektteatret
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, søn, kl. 16
Spilleperiode: 16. okt.-7. nov.
Billetpriser: 100 kr.

TEATERHUSET ROSENHAVEN

Filosofgangen 19
5000 Odense C.

"Lille Gris"

Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: 3-5 år
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 2. sep. - 27. sep.
Billettelefon: 66 11 31 06
Billetpris: 45 kr.

"Thor og Tjalfe Menneskesøn"

Teatergruppen Gadesjakket
Aldersgruppe: fra 9 år
Spilletidsp. Tir.-Fre., kl. 11, samt ons. og tor, kl. 16.30.
Spilleperiode: 9.-12. sept. + 14.-31. okt.
Billetpris: 45 kr.
Yderl. oplys.: Billetbestilling nødvendig.
Billettf: 66 14 40 21

"Mont Blanc"

Teatergruppen Gadesjakket
Aldersgruppe: fra 14 år
Spilletidsp. Tir.-Fre., kl. 11, samt ons. og tor, kl. 20
Spilleperiode: 23. sept.-10. oktober
Billetpriser: For unge (14-24 år) er billetprisen 25 kr. Alle andre: 45 kr.
Yderl. oplys.: Billetbestilling nødvendig. Billettf: 66 14 40 21

"Howdie Doodie"

DM i Country
Jomfru Ane Teatret
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 12.-13. nov.
Billetpriser: Løssalg: 115 kr.
Ungdom: 55 kr.

"Late Night Rosegarden"

Odense Internationale Musikteater
Aldersgruppe: Voksne
Spilletidsp. 14. okt., kl. 23 & 15. okt., kl. 20
Billetpriser: Løssalg: 115 kr.
Ungdom 55 kr.

MIMETEATRET

Vestergade 95B
5000 Odense C
Billettf: 66 17 86 61

"Det mindste Teater"

Det mindste Teater
Aldersgruppe: 12-4 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.30 og 10.30
Spilleperiode: 22.-26. september.
Yderl. oplys.: Billetbestilling nødvendig. Billettf: 30 45 50 60, kl. 11-13

"Kan det ses?"

Mimeteatret
Aldersgruppe: Også velegnet til børn fra 10 år
Spilletidsp. tir.-lør., kl. 20, lør. kl. 11
Spilleperiode: 4.-29.nov, dog ikke 13. nov, 17. nov og 18.nov.
Yderl. oplys.: Premiere 4. nov. 1997.

Julecabaret

Kridthuset
Aldersgruppe: 15 år og opefter
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 4.-6. dec. + 11.-13. dec.

MAGASINET

Brandts Passage 26
5000 Odense C
Billettf: 66 19 00 10

"Det fedtede slips"**Et Dan Turell show**

Odense Internationale Musikteater
Aldersgruppe: 14 år og opefter
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 22.-24. okt.
Billetpriser: Løssalg: 115 kr., Ungdom: 55 kr.

ÅRHUS & OMEGN**AUKTIONSCENEN**

Mejlgade 45
8000 Århus C
billettf. 86 13 53 11

"Balladen om Marjan og Rolf"

Egnsteatret Gruppe 38
Aldersgruppe: minimum 7 år
Spilletidsp. 10.-12. sep., kl. 9.45 og 11.15
Billetpris: 50 kr. Ved køb af mere end 9 bill: 40 kr. pr. billet.

"Et Ensomt Øre"

Nørregaard & Reiches Teater
Aldersgruppe: 3-6 år
Spilletidsp. 7.-9. okt., kl. 9.45 og 11.15, 10. okt., kl. 11.15, 11.-12.10, kl. 14
Billetpriser: 50 kr. Ved køb af mere end 9 bill: 40 kr. pr. billet

"Den 8. dag"

Paraplyteatret
Aldersgruppe: Minimumsalder 4 år
Spilletidsp. 16.-17. okt., kl. 10 og 13, 18. okt., kl. 14
Billetpriser: 50 kr. Ved køb af mere end 9 bill: 40 kr. pr. billet

"Himmelsengen"

Egnsteatret Gruppe 38
Aldersgruppe: Minimumsalder 8 år
Spilletidsp. 2. nov., kl. 14, 3.-4. nov., kl. 19
Billetpriser: 50 kr. Ved køb af mere end 9 bill: 40 kr. pr. billet

"Den Hellige Nat"

Teater Refleksion og Egnsteatret Gruppe 38
Aldersgruppe: Minimumsalder 6 år
Spilletidsp. 26.-28. nov., kl. 10 og 14, 29. nov., kl. 14, 3.-5. dec. kl. 10 og 14, 6. dec., kl. 14, 10.-12. dec., kl. 10 og 17, 13.-14. dec., kl. 14, 17.-18. dec., kl. 10 og 17, 19. dec., kl. 17 og 23, 20. dec., kl. 14.
Billetpriser: 60 kr., Unge under 25 år: 20 kr.

SVALEGANGEN

Rosenkrantzgade 21
8000 Århus C.
Billettf: 86 13 88 66, (tir.-fre, kl. 16.20, lør., kl. 13-16)

"Stormen"

Svalegangen
Aldersgruppe: Unge/Voksne
Spilletidsp. 30. sept.-25. okt., tir.-ons., kl. 10, tor, kl. 19, fre., kl. 17, lør., kl.16

"Kan det være farligt at spise sukkerrør"

Klìxbùll Teater
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør., kl. 16
Spilleperiode: 23.-27. sep.

"Drømmenes Torv"

Svalegangen
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. kl. 20
Spilleperiode: 29. sep.+ 13. okt.

"Det Fedtede Slips"

Odense Internationale Musikteater
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 12, lør., kl. 16
Spilleperiode: 28. okt.-1. nov.

"Vildt afsted over himmel og jord"

Svalegangen
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør., kl. 16
Spilleperiode: 4.-22. nov.

"Howdie Doodie"

Jomfru Ane Teatret
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. søn.-ons., kl. 20
Spilleperiode: 23.-26. nov.

"Nøddebo Præstegaard"

Svalegangens Dukketeater
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 29. nov.

"Rejsens Mål"

Svalegangen
Aldersgruppe: unge/voksne
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør., kl. 16
Spilleperiode: 29. nov.-13. dec.

GULDLOK DUKKETEATER

Willemoesgade 2
8200 Århus N
Billettf: 86 10 47 77

"Østen for Solen"

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: 2-5 år
Spilletidsp. 10.-17. sep.: ons.-tor., kl. 10, fre., lør. og søn., kl. 10 og 15.
Billetpriser: 40 kr.

"Mester Jakel og Tryllefløjten"

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: 2-9 år
Spilletidsp. 15. okt., 22.-23. okt., 6.nov., 12.-13. nov., 19.-20. nov., alle dage kl. 10 - 16. okt., 24. okt., 26. okt., 7.nov., 14.-16. nov., 21. nov., alle dage, kl. 10 og 15
Billetpriser: 40 kr.

"Julemandens Tryllestav"

Guldlok Dukketeater
Aldersgruppe: Fra 2 år og opefter/familieforestilling
Spilletidsp. 2. dec., 16.-19. dec., 22. dec., alle dage, kl. 9.45, 11 og 15 - 13.-14. dec., 20.-21. dec., alle dage, kl. 10, 13 og 15
Billetpriser: 40 kr.

GELLERUPSCENEN

Gudrunsvvej 78
8220 Brabrand
Billettf.: 86 25 03 66

"Trolldanden fra Oz"

Gellerupscenen
Aldersgruppe: 5-100 år
Spilletidsp. tor.-fre., kl 19, lør.-søn., kl, 16
Spilleperiode: 25. okt.-14. dec.
Billetpriser: Voksne: 90 kr., Unge u/ 25 år: 40 kr.

Små Scener

Skema til Små Scener
fås ved henvendelse til
Teatercentrum.

ØVRIGE JYLLAND**KARL HENNING PETERSEN OG ELSE ALFELTS MUSEUM**

Birk Centerpark 1
7400 Herning
Billettf: 97 12 10 33

"EGO'n - En forkert Ballet"

Teatret Cantabile 2
Aldersgruppe: 15 år og op
Spilletidsp. kl. 19.30
Spilleperiode: 4. feb. 1998

JAKO-BOLE TEATRET

Danmarksgade 19
9000 Aalborg
Billettf: 98 12 78 33

"En Farveballade"

Musikteatergruppen Rivegildet
Aldersgruppe: 11/2-4 år
Spilletidsp. hverdage om formiddagen, week-end, kl. 14 og 15.30
Spilleperiode: 14.-27. sep.
Billetpriser: 40 kr.

"Lilly og Søster"

Teatret Fair Play
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidsp. hverdage om formiddagen, 28. sep., kl. 14 og 15.30, 4. okt., kl. 14 og 15.30, 11. okt., kl. 14 og 15.30
Spilleperiode: 28. sept.-11. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Pimpegryden"

Jytte Abildstrøms Teater
Aldersgruppe: 4-10 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 13. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Bamse og Den Kinesiske Prinsesse"

AnemoneTeatret
Aldersgruppe: 3-8 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 14. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Valdemar Olsen"

Teatergruppen Mariehønen
Aldersgruppe: 8.-14 år
Spilletidsp. kl. 19
Spilleperiode: 14. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Den 8. Dag"

Paraplyteatret
Aldersgruppe: 4-9 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 15. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Mod Nord"

Teatro Rio Rose
Aldersgruppe: 5-10 år
Spilletidsp. kl. 19
Spilleperiode: 15. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Den lunefulde Måne"

Det Lille Verdens Teater
Aldersgruppe: 11/2-4 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 16. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Den Bedrøvede Paraplydame"

Teater Morgana
Aldersgruppe: 6-11 år
Spilletidsp. kl. 19
Spilleperiode: 16. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Loppen og Professorens"

De Røde Heste
Aldersgruppe: fra 7 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 17. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Majbrit"

Teatergruppen Mariehønen
Aldersgruppe: 13-18 år
Spilletidsp. kl. 19
Spilleperiode: 17. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Lille Gris"

Børneteateret Skægspire
Aldersgruppe: 3-5 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 18. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Brevet fra Frida"

Egnsteatret Gruppe 38
Aldersgruppe: fra 7 år
Spilletidsp. kl. 14
Spilleperiode: 25. okt.
Billetpriser: 40 kr.

"Fra Himlen til Havet"

Teatret Månegøgl
Aldersgruppe: 11/2-4 år
Spilletidsp. hverdage om formiddagen, week-end, kl. 14 og 15.30
Spilleperiode: 8.-16. nov.
Billetpriser: 40 kr.

"Nisserod"

Jako-Bole Teatret
Aldersgruppe: fra 4 år
Spilletidsp. premiere 22. nov. kl. 14

JOMFRU ANE TEATRET

Jomfru Ane Gade 14
9000 Aalborg.
Billettf: 98 13 60 44

"Biedermann og Brandstifterne" af Max Frisch

Jomfru Ane Teatret
Aldersgruppe: 15 år -
Spilletidsp. tir.-fre., kl. 20, lør. kl. 16
Spilleperiode: 25. sep.-24. okt.
Billetpriser: 95 kr., ungdomspris: 50 kr.

"Trafiklys gælder ikke for ænder"

Paraplyteatret
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidsp. kl. 12 og 14
Spilleperiode: 27. sep.
Billetpriser: 40 kr.

AALBORG TEATER

Jernbanegade 11
9000 Aalborg
Billettf: 98 12 26 20, alle hverdage fra kl. 10

"Kokosøen"

Aalborg Teater
Aldersgruppe: 3-7 år
Spilletidsp. man.-fre., kl. 9.30 og 11
Spilleperiode: 6. nov.-30. dec.
Yderl. oplys.: Øvrige spilletider: ring til teatret.

"Busters Verden"

Aalborg Teater
Aldersgruppe: 4-12 år
Spilletidsp. kl. 11 og 13
Spilleperiode: 14. feb.-4. april 1998

Horsens Børneteaterfestival

Festivalen 19.-21. september (programmet var trykt på bagsiden af BTA 101) er ved at lide af organisatorisk åndenød pga. interessen fra teatre, arrangører og publikum. Hoteller og indkvarteringssteder er fyldt op i en stor radius uden om byen, og bortset fra enkelte ungdomsforestillinger er de 17. 000 billetter revet væk. Til fredagens debatforum er der dog enkelte ledige pladser til arrangører og teaterfolk. Festivalen udleder lørdag for 2. gang Horsens Børneteaterpris på 25.000 kr.

STORMEN

HISTORIEN OM ET FORFÆRDELIGT UVEJR
OG HVAD DERAFF FULGTE

S V A L E G A N G E N

EN FAMILIEFORESTILLING FOR ALLE FRA 10 ÅR

UR-PREMIERE TORSDAG D. 28. AUGUST

SPILLEPERIODER:

ÅRHUS FESTUGE '97: 28. AUGUST - 6. SEPTEMBER

SAMT: 30. SEPTEMBER - 25. OKTOBER

BILLETTELEFON: 8613 8866, TIRS. - FRE. 16-20, LØR. 13-16

ALLE RABATORDNINGER

ROSENKRANTZGADE 21, 8000 ÅRHUS C